Hot:
Upphörd hävd.

Källor:

1. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
2. Översiktsplan för Sjöbo kommun 1992
3. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövården i odlingslandskapet 1992
4. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
5. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet 1997
6. Natura 2000 i Skåne. Delrapport Länsstyrelsen i Skåne län. Medd. nr 99:12. 1999
7. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
8. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004
9. Artportalen, ArtDatabanken, SLU

56

RIDDAREHAGEN – SIMONTORP

Naturreservatet Riddarehagen – Simontorp är beläget uppe på Romeleåsen nära kommungränsen i väster och består av en hagmark med varierande fuktighetsförhållanden. Variationen ger upphov till en artrik flora. På de torrare partierna är björken det dominerande trädslaget medan alen är bundet till fuktstråken. Ett ovanligt stort inslag av vildapel accentuerar karaktären av hagmark. Buskskiktet utgörs av omfattande björnbärssnår och nypon. Den artrikaste markfloran finner man i de fuktigare partierna. Här växer bl.a. älggräs, kärrtistel, ältranunkel, veketåg, skärmstarr, kransmynta, gökblomster, grönvit nattviol och majnycklar

Inom området häckar bl.a. ormvråk och korp.

Klass: 2
Kriterier: NKB
Motiv: Odlingslandskap, flora
Area: 13 ha
Nuvarande skydd: Naturreservat. Område av riksintresse för naturvård och friluftsliv.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Majnycklar
Dactylorhiza majalis (NT)

Önskvärd skötsel:
En kraftig gallring av trädbeståndet, främst björk, samt röjning av björnbärssnåren. Ökat betestryck.

Hot:
En kraftig gallring av trädbeståndet, främst björk, samt röjning av björnbärssnåren. Ökat betestryck.

Källor:

1. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
2. Översiktsplan för Sjöbo kommun 1992
3. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövården i odlingslandskapet 1992
4. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
5. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet 1997
6. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
7. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004

57

BÄCKDAL NORR OM SIMONTORPS MÖLLA

Bäcken rinner förbi Simontorps mölla i nordlig riktning. Rester av stenmurar visar att bäckdalen tidigare har varit betad. Den omges på den östra sidan av en kraftig brant, täckt av gammal bok. Bokarna hyser en del intressanta lavar, bl.a. den sällsynta bokkantlaven. I branten finns mycken död ved. Bland svamparna kan nämnas fjällticka. Enstaka alar kantar bäcken. Floran kring bäcken är tämligen artfattig men har några intressanta inslag. Här växer springkorn, skogsveronika och skogslysing, den sistnämnda troligen med sin sydligaste förekomst i kommunen.

Bland fåglar kan nämnas nötväcka och spillkråka.

Klass: 1
Kriterier: NBK
Motiv: Odlingslandskap, flora
Area: 2,3 ha
Nuvarande skydd: Område av riksintresse för naturvård. Delvis nyckelbiotop.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Skogsveronika *Veronica montanus* (VU), skogslysing *Lysimachia nemorum* (NT)
Lavar: Bokkantlav *Lecanora glabrata*[2] (NT)

Önskvärd skötsel:
Fri utveckling. Viktigt att inte avverka skuggande träd längs bäcken.

Hot:
Avverkning.

Källor:
1. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
2. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 90 och 95

58

BÄCKDAL VID HALLAMÖLLA

Bäckdalen väster om Hallamölla, söder om Simontorps säteri, är ca 700 m och sträcker sig i nordostlig riktning. Dalgången är mycket smal och uppnår en bredd av maximalt 50 m. Längs bäckdalen löper gamla stenmurar. Dalgången är bevuxen av klibbal med inslag av ask. Här och var finns gamla, grova bokar. Buskskiktet består av hägg, hassel, brakved och olvon. Marken är mycket bördig, vilket ger upphov till en artrik flora. Här växer bl.a. strutbräken, lundelm, långsvingel, nejlikrot, lundarv och skärmstarr. Bland de mera sällsynta växterna kan nämnas mellanhäxört, grönvit nattviol och kal knipprot.

Klass: 1
Kriterier: NBK
Motiv: Flora, odlingslandskap
Area: 4,1 ha
Nuvarande skydd: Område av riksintresse för friluftsliv.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), alm *Ulmus glabra* (VU), bokarv *Stellaria neglecta* (VU), kal knipprot *Epipactis phyllanthes* (VU)

Önskvärd skötsel:
Fri utveckling. Viktigt att bäcken och dalen beskuggas.

Hot:
Avverkning och dränering.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg).Skånes Naturvårdsförbund m.fl. 2000
3. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014

HAGMARK VID BROCKAMÖLLAN

Området utgörs av kuperade blandlövhagar i anslutning till Brockabäcken alldeles söder om Blentarps samhälle. Vegetationen i området består bland annat av torra hedartade betesmarker i sluttningarna, en kalkfuktäng i dalens södra del samt friska till fuktiga betesmarker i dalbotten. På de torra markerna växer bl.a. borsttåtel, vårbrodd, backtimjan, puktörne, bockrot och sandvita. I dalbottnen dominerar tuvtåtel, luddtåtel, kamäxing, veketåg, skånskt mannagräs, ryltåg, brunört, gulvial, sumpförgätmigej, rotfibbla, gåsört och ältranunkel. Här finns även majnycklar. I kalkfuktängen växer bl.a. säv, gökblomster, kråkklöver, stor käringtand, luddunört och kärrjohannesört.

Bland insekter kan nämnas luktgräsfjäril, slåttergräsfjäril, stor ängssmygare, solgräshoppa och kortvingad ängsgräshoppa.

Klass: 1
Kriterier: NBK
Motiv: Odlingslandskap, flora
Area: 13 ha
Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Alm *Ulmus glabra* (VU), kärrjohannesört *Hypericum tetrapterum* (NT), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT)

Önskvärd skötsel:
Fortsatt bete samt eliminering av buskvegetation i kalkfuktängen och betesmarken, främst klibbal.

Hot:
Upphörd hävd.

Källor:
1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
3. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004

60

LANDSKAPET VÄSTER OM SÖVDESJÖN

Landskapet väster om Sövdesjön utgörs av ett omfattande öppet beteslandskap, som är mycket tilltalande tack vare den varierade topografin. Markerade höjder som Holmabacken och den sockertoppsliknande kullen söder om Navröds Nygård ger en vidunderlig utsikt över området. Det öppna landskapet attraherar också gäss och tranor, som här ses rasta i stort antal. Här kan man även se kungsörn under större delen av året.

En stor del av markerna är gödslade eller brukade som åker i sen tid. Omfattande naturbetesmarker finns dock, särskilt inom Frihultsområdet. Här finns också ett stort antal småvatten som är tillhåll för flera av våra rödlistade groddjur som lökgroda, lövgroda och större vattensalamander.

Markerna är sandiga, vilket ger upphov till en intressant torrängsflora. Det är ändock de fuktiga markerna som bidrar med de mest sällsynta växtarterna, som t.ex. pipstäkra.

Area: 620 ha
Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård. Delvis naturreservat (Navröd). Delvis inom område av riksintresse för friluftsliv. Landskapsbildsskydd. Delvis inom strandskyddsområde. Delvis Ramsar-område.

Källor:

1. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet 1992
2. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
3. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
4. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (se delomr.)
5. Länsstyrelsens WebbGIS
6. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014

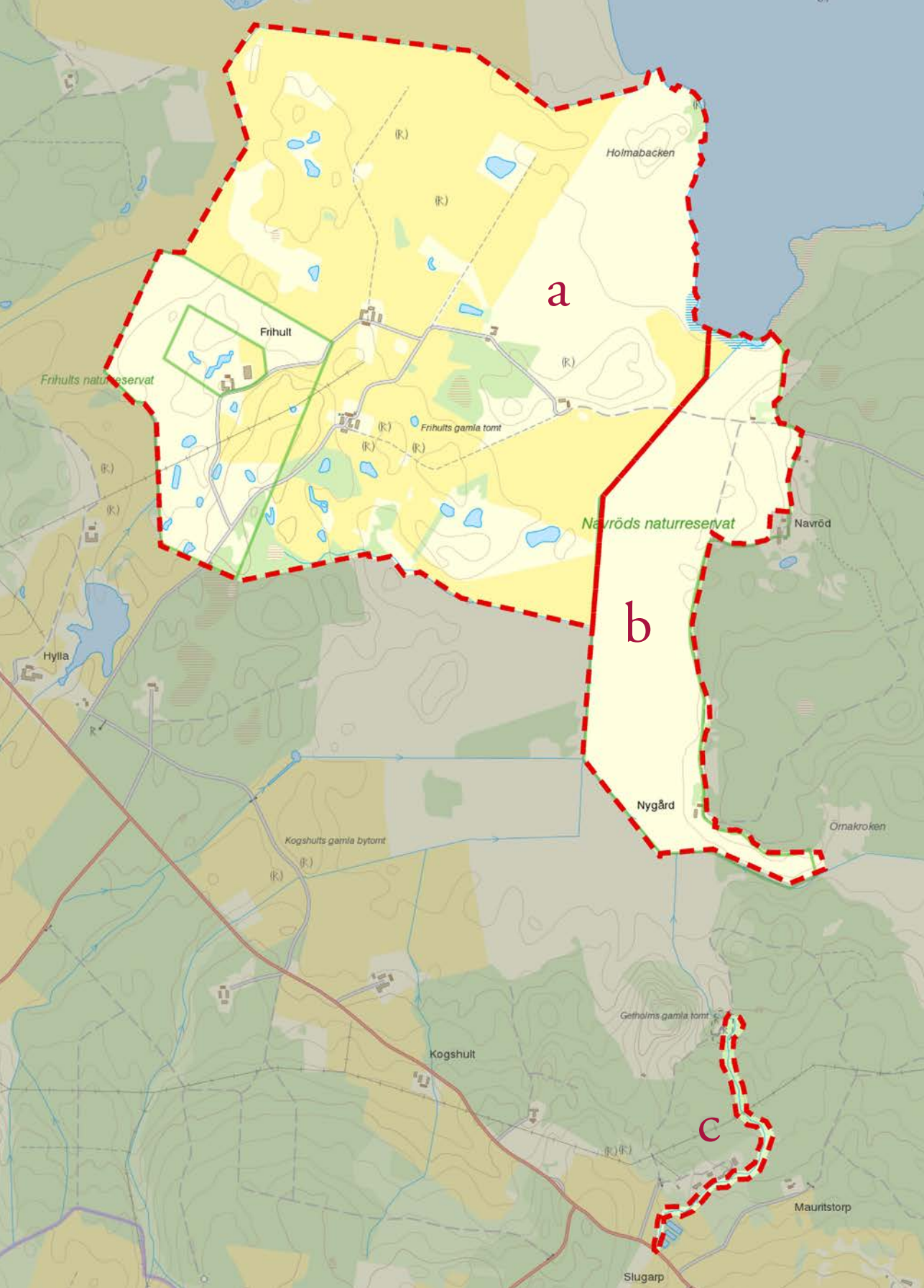
Holmabacken
a
Frihult
Frihults naturreservat
Frihults gamla tomt
Navröds naturreservat
Navröd
b
Hylla
Nygård
Ornakroken
Kogshults gamla bytomt
Getholms gamla tomt
Kogshult
c
Mauritstorp
Slugarp

60a

NATURBETESMARKER KRING FRIHULT

Området utgörs av öppna betesmarker i ett undulerande landskap väster och sydväst om Sövdesjön. Intill sjön reser sig Holmabacken, en i landskapet dominerande rullstensås varifrån man har en fin utsikt över omgivningarna. Inom området finns ett 40-tal dammar, varav flertalet hyser hotade grodarter som lökgroda, klockgroda lövgroda och större vattensalamander. Flera av dammarna hyser flodkräfta och blodigel.

Merparten av markerna inom området är ogödslade och därmed har de en artrik flora. Vegetationen på de låglänta strandmarkerna består bl.a. av tuvtåtel, luddtåtel, kamäxing, veketåg, brunört, gåsört, kråkvicker och höstskallra. Här finns också ett av det största beståndet i Skåne av den sällsynta pipstäkran. I en fuktsvacka i den västra delen av området växer den alltmer sällsynta klockgentianan. På de torra markerna dominerar sandstarr, rödven, borsttåtel, gråfibbla, rotfibbla, vitknavle och gulmåra. Här växer också jordtistel, puktörne, monkar, hedblomster, backtimjan, vanlig backsippa och backnejlika.

Området är en viktig rastplats för gäss och tranor under vår- och höstflyttningen och tillhåll för kungsörn och havsörn under vinterhalvåret. Inom området häckar ett stort bestånd av grågås. Bland övriga häckande arter kan nämnas storspov, enkelbeckasin, rapphöna, törnskata och stenskvätta.

Insektsfaunan är artrik. Här finns bl.a. citronfläckad kärrtrollslända. Bland dagfjärilar kan nämnas påfågelsöga, citronfjäril, slåttergräsfjäril, kamgräsfjäril, puktörneblåvinge, violettkantad guldvinge, ängsnätfjäril, ängsmetallvinge, sexfläckig bastardsvärmare och bredbrämad bastardsvärmare. Här finns också två sällsynta flyarter, mjölfly och torvfly. Bland skalbaggarna har påträffats två sällsynta jordlöpare och en palpbagge.

Klass: 1
Kriterier: NBZKRL
Motiv: Flora, fauna, odlingslandskap, rörligt friluftsliv, landskapsupplevelse
Area: 274 ha
Nuvarande skydd: Delvis naturreservat. Inom område av riksintresse för naturvård. Delvis inom område av riksintresse för friluftsliv. Landskapsbildsskydd. Delvis inom strandskyddsområde. Delvis Ramsar-område.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Pipstäkra *Oenanthe fistulosa* (EN), vanlig backsippa *Pulsatilla vulgaris subsp. vulgaris* (VU), klockgentiana *Gentiana pneumonanthe* (VU), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT)
Fåglar: Storspov *Numenius arquata* (VU), hämpling *Carduelis cannabina*[6] (VU), vaktel *Coturnix coturnix*[6] (NT), havsörn *Haliaeetus albicilla** (NT), blå kärrhök *Circus cyaneus** (NT), kungsörn *Aquila chrysaetos** (NT), fjällvråk *Buteo*

*lagopus** (NT), sädgås *Anser fabalis** (NT), rapphöna *Perdix perdix* (NT), sånglärka *Alauda arvensis* (NT)
Kräldjur: Snok *Natrix natrix* (VU)
Groddjur: Lökgroda *Pelobates fuscus*[3,4] (NT)
Steklar: Kustbandbi *Halictis confusus*[6] (NT), nätblodbi *sphecodes reticulates*[6] (NT), *Diodontus tristis*[6] (NT)
Fjärilar: Mjölfly *Eublemma minutata* (EN), streckhedspinnare *Spiris striata*[6] (VU), violettkantad guldvinge *Lycaena hippothoe* (NT), ängsmetallvinge *Adscita statices* (NT), sexfläckig bastardsvärmare *Zygaena filipendulae* (NT), bredbrämad bastardsvärmare *Zygaena lonicerae* (NT), torvfly *Calamia tridens* (NT)
Skalbaggar: Guldgrön sammetslöpare *Chlaenius nigricornis*[7] (NT), *Hydrophilus aterrimus*[7] (palpbagge) (NT), *Margarinotus obscurus*[7] (NT)
Kräftdjur: Flodkräfta *Astacus astacus*[4] (CR)
* Övervintrande

Önskvärd skötsel:
Fortsatt hävd. Naturvårdsinriktat bete med tanke på såväl flora, insekter och groddjur.

Hot:
Upphörd hävd.

Källor:

1. Skånes sällsynta groddjur. En inventering av Boris Berglund. Statens naturvårdsverk. SNV PM 765.1976
2. Natur i Sjöbo kommun 1987
3. Projekt Lökgroda 1993 - 1996 (Boris Berglund), Länsstyrelsen i Skåne län. Skåne i utveckling. Meddelande nr 98:9. 1998
4. Inventeringar av lökgroda inom Sjöbo kommun 2000 (Per Nyström, Christer Brönmark, Linda Birkedal och Christina Dahlberg), Ekologiska institutionen, Lunds universitet
5. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004
6. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
7. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001.
8. Lökgrodan i Skåne - status och rekommendationer för framtida bevarandearbete. Länsstyrelsen i Skåne län. 2011. Rapport 2011:12
9. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
10. Länsstyrelsens WebbGIS

60b

NAVRÖDS NATURRESERVAT

Naturreservatet Navröd, som omfattar det vackra, öppna beteslandskapet söder om Sövdesjön, är känt för sina mängder av rastande gäss under vinterhalvåret. Även tranor rastar regelbundet här under sina vår- och höstflyttningen. Betesmarkerna utgörs i sin östra del av torra, sandiga marker som västerut övergår i fuktigare partier. Eftersom större delen av området är gödselpåverkat är floran tämligen trivial. Ett undantag utgör dock stranden vid Sövdesjöns sydspets. Här växer bl.a. den sällsynta pipstäkran i ett relativt stort bestånd. Vidare kan man här finna höstskallra, dyveronika, sprängört och ängsruta.

Klass: 1
Kriterier: NBZKRL
Motiv: Flora, fauna, odlingslandskap, rörligt friluftsliv, landskapsupplevelse
Area: 66 ha
Nuvarande skydd: Naturreservat. Inom område av riksintresse för naturvård. Delvis inom område av riksintresse för friluftsliv. Landskapsbildsskydd. Delvis inom strandskyddsområde. Delvis Ramsar-område.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Pipstäkra *Oenanthe fistulosa* (EN)
Fåglar: Sånglärka *Alauda arvensis*[4] (NT), kungsörn *Aquila chrysaetos** (NT), fjällvråk *Buteo lagopus** (NT), sädgås *Anser fabalis** (NT)
* Övervintrande

Önskvärd skötsel:
Enligt reservatbestämmelserna.

Hot:
Upphört bete.

Källor:
1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
3. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004
4. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
5. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
6. Länsstyrelsens WebbGIS

60c

BÄCKDAL NORR OM SLUGARP

Den meandrande bäckdalen omges till stor del av klibbal, här och var med inslag av grova bokar och ekar. Övriga trädslag utgörs av ask, skogsalm och fågelbär. Fältskiktet är uttunnat på grund av utskuggning. Dominerande arter utgörs av blekbalsamin, skogsfräken, långsvingel, lundslok och stor häxört. Här och var finns bestånd av strutbräken.

Klass: 1
Kriterier: BZ
Motiv: Flora, fauna
Area: 3,2 ha
Nuvarande skydd: Nyckelbiotop

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), skogsalm *Ulmus glabra* (VU)
Lavar: Liten ädellav *Megalaria laureri*[1] (EN), bokkantlav *Lecanora glabrata*1 (NT)

Önskvärd skötsel:
Fri utveckling.

Hot:
I dagsläget är inga hot identifierade.

Källor:
1. Skogens Pärlor, Skogsstyrelsen

61

SÖVDESJÖN

Sövdesjön avvattnas via Klingavälsån till Kävlingeån. Det är en utpräglad slättsjö, grund och näringsrik (eutrof). Sjön är en s.k. dödisgrop, ett resultat av den senaste istiden. Sövdesjöns strandzon är väldigt grund och bottnen består mest av sand och grus. Maximidjupet ligger på 12 meter. På 1930-talet utfördes en vattennivåsänkning på ca 1 m.

Omgivningarna är sandiga och domineras av stora betesmarker och barrskogsplanteringar, här och var med inslag av lövskog. I sjön bedrivs både yrkes- och sportfiske. Sjön är mycket artrik. De fiskarter man kan träffa på är gädda, gös, abborre, gärs, ål, karp, björkna, braxen, benlöja, groplöja, mört, sarv, ruda, småspigg, sutare, nors och öring. Sjön utnyttjas dessutom flitigt för bad.

I sjön växer främst bladvass, kaveldun, jättegröe och gul näckros. Man kan också finna vattenaloe, axslinga och en kransalg (Chara contraria).

I sjön häckar framför allt skäggdopping och gräsand. De senaste åren har vattenrall och rördrom hörts. Sjön är även viktig som rastlokal för gäss och änder, bl.a. salskrake.

Klass: 1
Kriterier: LNZR
Motiv: Landskapsbild, naturtyp, fauna, rekreation
Area: 280 ha
Nuvarande skydd: Natura 2000-område (SE 0430172). Område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Ramsar-område. Strandskyddsområde. Landskapsbildskydd.

Rödlistade arter:
Fåglar: Rördrom *Botaurus stellaris* (NT), gråtrut *Larus argentatus*[7] (NT), salskrake *Mergus albellus**(NT), havsörn *Haliaeetus albicilla** (NT), kungsörn *Aquila chrysaetos** (NT), sädgås *Anser fabalis** (NT)
Fiskar: Ål *Anguilla anguilla* (CR)
* Övervintrande

Önskvärd skötsel:
Minskad näringstillförsel.

Hot:
Ökad näringstillförsel med algblomning och accelerande igenväxning.

Källor:

1. De sydostskånska sjöarna, en kunskapssammanställning. Länsstyrelsen i Malmöhus län 1987
2. Översiktsplan för Sjöbo kommun 1992
3. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
4. Förteckning över område av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
5. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
6. Länsstyrelsens WebbGIS
7. Artportalen, ArtDatabanken, SLU

62

BETESMARKER ÖSTER OM SÖVDESJÖN

Väster om Tockarp breder en naturbetesmark ut sig med både torra och friska partier. I den norra delen är marken torr och fältskiktet domineras här av rödven och fårsvingel. Här kan man också finna stagg och vårtåtel. Mot söder övergår betesmarken till att vara frisk och här finns enstaka buskar, bl.a. hagtorn, vildapel och hartsros. Fältskiktet består bl.a. av tuvtåtel men här finns också inslag av darrgräs. I den södra delen av naturbetesmarken i ett dike växer några exemplar av den mycket sällsynta pipstäkran.
Norr om Saxeröd har betesmarkerna delvis varit uppodlade en gång i tiden. Vegetationen är här hedartad och av rödvenstyp.

Fortsätter man vidare söderut träffar man på en igenväxande blandlövskog längs ett fuktstråk. Skogen domineras av al och björk men i kanterna växer enstaka bredkroniga ekar och grova bokar. Vegetationen i blandlövskogen är kärrartad med bl.a. bäckbräsma och gullpudra.

Den södra delen av området är starkt kuperat och vegetationen utgörs av en enefälad med torrängsvegetation. Fältskiktet består bl.a. av kruståtel, rödven, ljung, backtimjan, puktörne, jungfrulin, kattfot och bockrot. Inom området har vittåtel och luddbjörnbär påträffats.

Insektsfaunan är artrik med bl.a. fläckig glansspinnare, slåttergräsfjäril, puktörneblåvinge och mindre klubbgräshoppa.

En rest av det gamla odlingslandskapet inom området finns i form av en ruin efter en mölla på högsta punkten i enefäladen. Området ingår delvis i Snogeholms strövområde och berörs av olika vandringsleder, bl.a. Skåneleden. Inom området finns också en badplats.

Klass: 1
Kriterier: NKBZRL
Motiv: Odlingslandskap, fauna, flora, friluftsliv, landskapsupplevelse
Area: 46 ha
Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård. Inom område av riksintresse för friluftsliv. Delvis inom område av riksintresse för kulturmiljövården. Landskapsbildsskydd. Delvis inom strandskyddsområde. Delvis Ramsarområde.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Pipstäkra *Oenanthe fistulosa* (EN), vittåtel *Aira caryophyllea* (VU), luddbjörnbär *Rubus insularis* (NT)
Fåglar: Havsörn *Haliaeetus albicilla* (NT)*
Fjärilar: Fläckig glansspinnare *Callimorpha dominula* (NT)
* Övervintrande

Önskvärd skötsel:
Fortsatt bete av de öppna betesmarkerna och enefäladen. Gallring

av skogspartierna, främst björk, samt frihuggning av ekarna.

Hot:
Upphörd hävd.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1985
2. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet 1992
3. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
4. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg). Naturskyddsföreningen i Skåne 2000
5. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004
6. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 102
7. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
8. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
9. Länsstyrelsens WebbGIS

63

SÖVDEBORGS SLOTT MED OMGIVNINGAR

Sövdeborgs slott uppfördes på 1590-talet och fick sitt nuvarande utseende på 1840-talet. Godset har under lång tid präglat odlingslandskapet i dessa sandiga områden. Detta har bl.a. medfört att det finns en gammelträdskontinuitet. Området omfattar Sövdeborgs slottspark, ekhagmarken söder därom samt den österut förekommande bokskogen. Landskapet uppvisar en varierad topografi med åsar och dalar. I dalarna rinner bäckar som här och var bildar kärrområden. Skogen utgörs till största delen av bokskog med inslag av smärre granplanteringar. Bokskogen är av en fattig typ med kruståtel, lundslok, skogsstjärna, buskstjärnblomma, liljekonvalj och örnbräken som representativa arter. Ekhagen söder om slottet hyser ett 30-tal gamla ekar. Området utnyttjades förr som dansbaneplats. Intill ekhagen ligger den f.d. Stensjön, som nu är täckt av sumplövskog.

Parken hyser många olika trädslag. Flertalet utgörs av gamla träd av bl.a.skogsalm, bok, ek, avenbok och lönn. Lavfloran är här enastående artrik och inkluderar man ekskogen söder om slottet uppgår antalet rödlistade arter till 18, vilket gör Sövdeborg till ett av de lavrikaste områden i Skåne. Lägger man sedan till att man inom samma område påträffat 30 rödlistade vedinsekter framstår området som ett av Skånes mest skyddsvärda. Förklaringen till denna stora artrikedom är med all sannolikhet att området har haft jätteträdskontinuitet sedan medeltiden. Därmed har alla dessa idag sällsynta arter kunnat överleva. För att kunna vidmakthålla denna artrikedom är det viktigt att alla gamla träd bevaras så långt det är möjligt. Markägaren har härvidlag visat stort naturvårds¬¬engagemang och bl.a. har de gamla ekarna i ekhagen förklarats som ”evighetsträd”. Vidare har markägaren planterat nya ekar inom området för att därmed upprätthålla kontinuiteten.

I Sövdeborgssjön uppehåller sig kungsfiskare och i anslutning till slottet finns yngelkolonier av trollpipist-

Klass: 1
Kriterier: NBZK
Motiv: Flora, fauna, odlingslandskap
Area: 135 ha
Nuvarande skydd: Delvis Natura 2000-område, Sövdeborg (SE 0430170). Inom område av riksintresse för naturvård, kulturmiljövården och friluftsliv. Landskapsbildsskydd. Delvis nyckelbiotoper.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Skogsalm *Ulmus glabra* (VU), ask *Fraxinus excelsior* (VU)
Däggdjur: Barbastell *Barbastella barbastellus*[10](EN), kronhjort *Cervus elaphus elaphus* (NT)
Fåglar: Bivråk *Pernis apivorus*[9] (VU), kungsfiskare *Alcedo atthis*[11] (VU), mindre hackspett *Dendrocopos minor* (NT)
Svampar: Flockig puderskivling *Cystolepiota adulterina*[7] (VU), sydlig sotticka *Ischnoderma resinosum*[7] (VU), almsprängticka *Inonotus ulmicola*[9] (VU), tårticka *Inonotus dryadeus*[9] (VU), oxtungs-

forts. SÖVDEBORGS SLOTT MED OMGIVNINGAR

rell, dvärgpipistrell, större brunfladdermus, brunlångöra och nordfladdermus. I det östra bokskogsområdet finns ekoxen kvar och här har också den mycket sällsynta barbastellen noterats.

Området är mycket viltrikt, bl.a. med goda stammar av kronhjort och vildsvin.

svamp *Fistulina hepatica*[7,8] *(NT), stenticka Polyporus tuberaster*[9] (NT), räfflad nagelskivling *Gymnopus fusipes*[9] (NT), rotsopp *Boletus radicans*[9] (NT)
Lavar: Almorangelav *Caloplaca luteoalba*[7] (EN), matt pricklav *Arthonia pruinata*[7] (VU), savlundlav *Bacidia incompta*[7] (VU), liten sönderfallslav *Bactrospora corticola*[7] (VU), kraterorangelav *Caloplaca ulcerosa*[7] (VU), elegant sköldlav *Melanelia elegantula*[7] (VU), gammelekslav *Lecanographa amylacea*[7] (VU), stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera*[7] (VU), grynig dagglav *Physconia grisea*[7] (VU), kortskaftad parasitspik *Sphinctrina turbinata*[7] (VU), rosa lundlav *Bacidia rosella*[7] (NT), skuggo-rangelav *Caloplaca lucifuga*[7] (NT), orangepudrad klotterlav *Opegrapha ochrocheila*[7] (NT), bokkantlav *Lecanora glabrata*[7,8] (NT), bokvårtlav *Pyrenula nitida*[7,8] (NT), gråskärelav *Schismatomma decolorans*[7] (NT)
Tvåvingar: gulbrokig barkfluga *Xylomya maculata*[7] (EN), svart hålblomfluga *Mallota cimbiciformis*[7] (NT), jordhumleblomfluga *Pocota personata*[7] (NT)
Skalbaggar: Bokblombock *Anoplodera scutellata*[7] (VU), *Aeletes atomarius*[7] (stumpbagge) (VU), bokskogsrödrock *Ampedus rufipennis*[7] (VU), trubbtandad lövknäppare *Athous mutilatus*[7] (VU), mulmknäppare *Elater ferrugineus*[7] (VU), enbandad brunbagge *Hypulus bifasciatus*[7] (VU), *Eucnemis capucina*[9] (VU), *Anthribus fasciatus*[7] (plattnosbagge) (NT), rödaxlad lundknäppare *Calambus bipustulatus*[7] (NT), *Plegaderus dissectus*[7] (stumpbagge) (NT), P*hloeophagus lignarius*[7] (vivel) (NT), barkrödrock *Ampedus cinnabarinus*[7] (NT), platt gångbagge *Cerylon deplanatum*[7] (NT), *Cis mican*[7] (trädsvampborrare) (NT), *Phloeophagus thomsoni*[7] (vivel) (NT), större sågsvartbagge *Uloma culinaris*[7] (NT), *Anitys rubens*[9] (NT), orange rödrock *Ampedus nigroflavus*[9] (NT), taggbock *Prionus coriarus*[9] (NT)

Önskvärd skötsel:
Fortsatt naturvårdsinriktat skogsbruk.

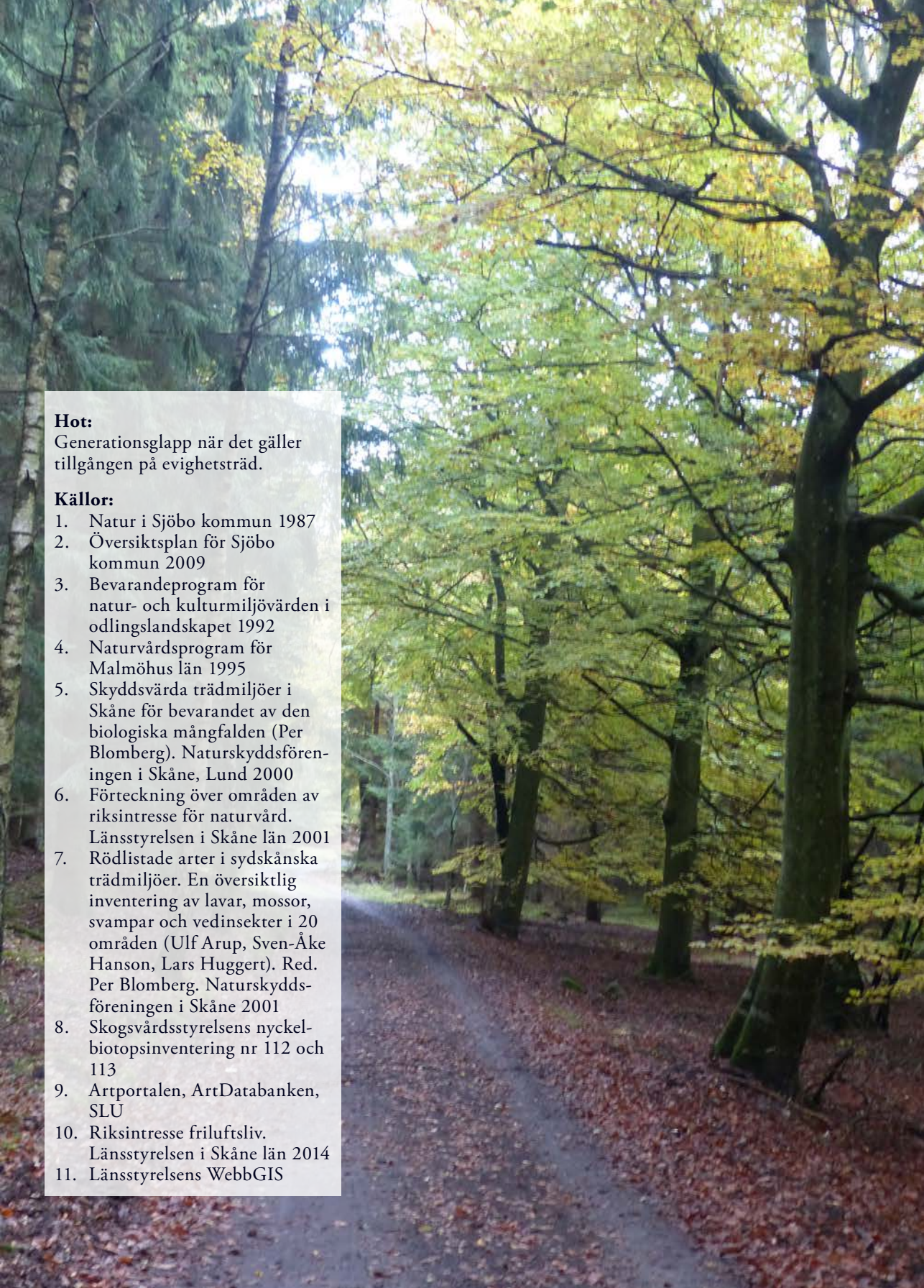

Hot:
Generationsglapp när det gäller tillgången på evighetsträd.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Översiktsplan för Sjöbo kommun 2009
3. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet 1992
4. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
5. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg). Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund 2000
6. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
7. Rödlistade arter i sydskånska trädmiljöer. En översiktlig inventering av lavar, mossor, svampar och vedinsekter i 20 områden (Ulf Arup, Sven-Åke Hanson, Lars Huggert). Red. Per Blomberg. Naturskyddsföreningen i Skåne 2001
8. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 112 och 113
9. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
10. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
11. Länsstyrelsens WebbGIS

64

FYLEDALEN FRÅN ERIKSDAL TILL RÖDDINGE

Denna del av Fyledalen karakteriseras av en relativt smal dalgång med plan botten samt branta dalsidor med korta och skarpt utformade bidalar med källflöden. Sandformationerna här är av mycket stort geovetenskapligt värde. Sluttningarna är täckta av bokskog med inslag här och var av granplanteringar. Dalbottnen upptas av omfattande betesmarker.

Area: 460 ha
Nuvarande skydd: Område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Delvis Natura 2000-område. Delvis landskapsbildsskydd.

Källor:

1. Översiktsplan för Sjöbo kommun 2009
2. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet 1992
3. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
4. Natura 2000 i Skåne. Delrapport 3. Länsstyrelsen i Skåne län. Medd. nr 99:12. 1999
5. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
6. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (se delomr.)
7. Länsstyrelsens WebbGIS
8. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i skåne län 2014

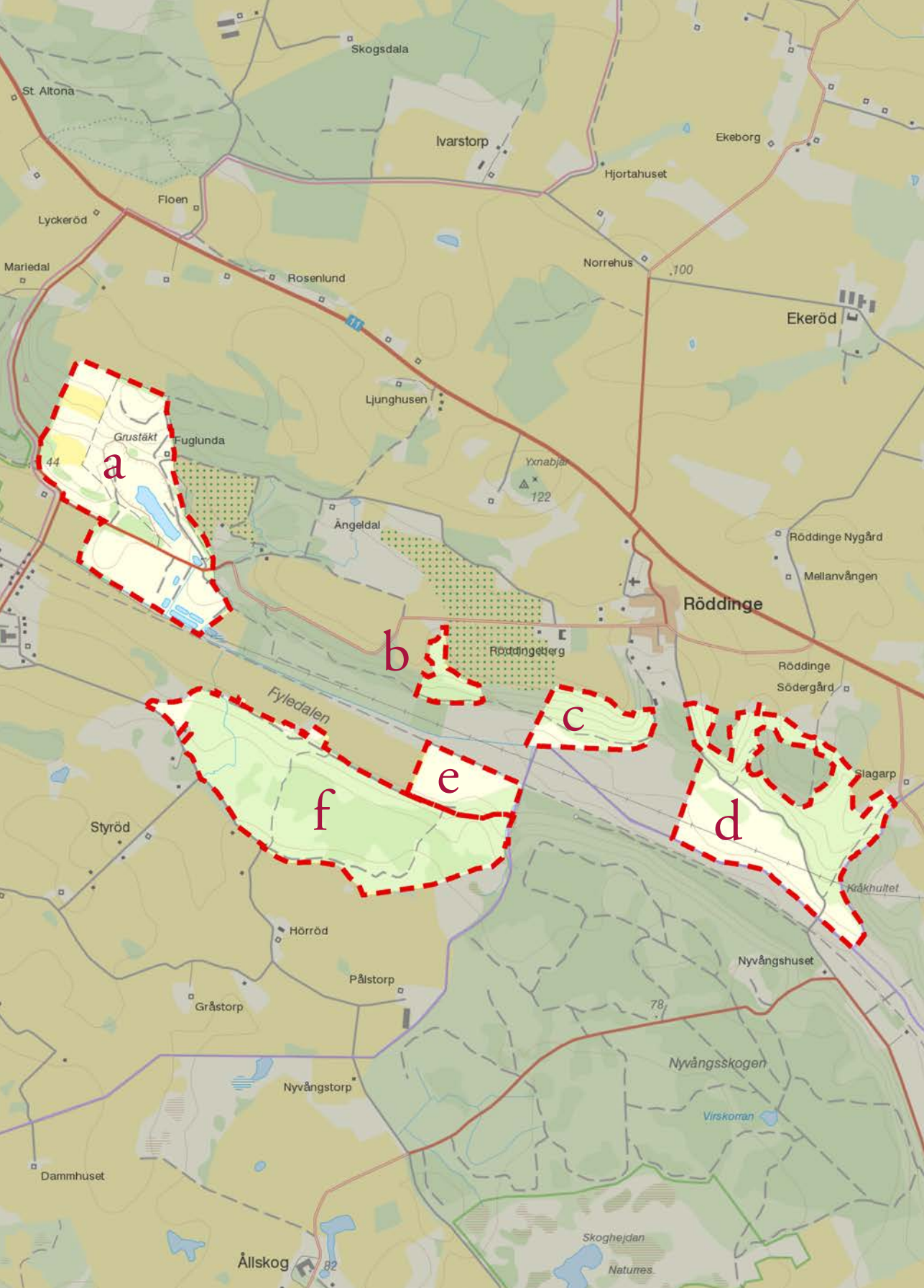
Skogsdala
St. Altona
Ivarstorp
Ekeborg
Hjortahuset
Floen
Lyckeröd
Mariedal
Rosenlund
Norrehus
100
Ekeröd
Ljunghusen
Grustäkt
Fuglunda
44
a
Yxnabjär
122
Ängeldal
Röddinge Nygård
Mellanvången
Röddinge
b
Röddingeberg
Röddinge
Södergård
Fyledalen
c
e
f
d
Slagarp
Styröd
Kråkhultet
Hörröd
Nyvångshuset
Pålstorp
Gråstorp
78
Nyvångsskogen
Nyvångstorp
Virskorran
Dammhuset
Skoghejdan
Ållskog
82
Naturres

64a

KVARTSBROTTET MED OM-GIVNINGAR, ERIKSDAL

Kvartsbrottet vid Eriksdal är inget stenbrott utan liknar mera ett grustag. Det beror på att lagren av sand och lera inte har förhårdnats. De är nästan lika lösa nu som då de bildades en gång för 200 miljoner år sedan.

Idag domineras kvartsbrottet av den stora dammen som uppstått i samband med brytningen av kvartsand. Omgivningarna utgörs av ohävdade gräsmarker med en torrbacksflora. Dominerande arter utgörs av vildmorot, gullris, väddklint och getväppling. Här och var finns små bestånd av hedblomster och backtimjan. Omkring den öppna marken växer en slyartad lövskog med inslag av tall.

Den öppna gräsmarken är tillhåll för en artrik insektsfauna, bl.a svart majbagge och vårtordyvel. Bland fjärilarna kan rödfläckig blåvinge och mindre blåvinge nämnas. Här finns en stor potential när det gäller stekelfaunan.

Trollsländorna är rikt representerade inom området. Här har bl.a. noterats citronfläckad kärrtrollslända (listad i habitatdirektivet, bil. 2)och kejsartrollslända.

Fladdermusfaunan i området är mycket artrik1. Här har bl.a. nymfladdermus[2], mindre brunfladdermus, barbastell och sydpipistrell registrerats.

Klass: 1
Kriterier: NZ
Motiv: Fauna, geologi
Area: 69 ha
Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård och friluftsliv.

Rödlistade arter:
Däggdjur: Sydpipistrell *Pipistrellus pipistrellus*[3] (CR), mindre brunfladdermus *Nyctalus leisleri*[3] (EN), barbastell *Barbastella barbastellus*[3] (EN)
Fåglar: Mindre hackspett *Dendrocopos minor*[4] (NT)
Fjärilar: Bredbrämad bastardsvärmare *Zygaena lonicerae*[4], mindre blåvinge *Cupido minimus*[4], rödfläckig blåvinge *Aricia agestis*[4] (NT)
Skalbaggar: Svart majbagge *Meloe proscarabaeus*[4] (VU), källsnabblöpare *Bembidion stephensii*[4] (NT), *Hermaeophaga mercurialis*[4]

Önskvärd skötsel:
Bortröjning av björk och tall på de öppna gräsytorna. Naturvårdsinriktad skötsel.

Hot:
Igenväxning.

Källor:

1. Kortfattat om fladdermusfaunan i Fyledalen. Ingemar Ahlén 2011-02-04
2. Rune Gerell och Karin Gerell Lundberg, opub. data
3. Ingemar Ahlén, muntl.
4. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
5. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
6. Länsstyrelsens WebbGIS
7. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014

64b

RAVIN SYDVÄST OM RÖDDINGEBERG

Åsen, som löper längs Fyledalens norra sida, är här och var genombruten av raviner. I en del av dessa, liksom denna, rinner en bäck med en troligen intressant fauna tack vare det speciella mikroklimat som skapas under den täta vegetationen. Den här bäckravinen var också den sista platsen för bäcktisteln (*Cirsium rivulare*), som försvann i början på 50-talet.

Ravinen är täckt av enstaka medelålders bokar. Under dessa växer ett tätt buskskikt, särskilt i bäckens nedre del. I dalbottnen finns en blandlövskog med lundartat fältskikt, bl.a. med myska, lundgröe, lundarv, stor häxört, skärmstarr och kärrfibbla. Denna del har tidigare utgjort en betad hagmark, som nu växt igen. I brynet växer grova ekar och askar.

Klass: 1
Kriterier: NBZR
Motiv: Flora, fauna
Area: 5,5 ha
Nuvarande skydd: Delvis biotopskyddsyta och nyckelbiotop. Område inom riksintresse för naturvård och friluftsliv. Landskapsbildsskydd.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Skogsalm *Ulmus glabra* (VU), ask *Fraxinus excelsior* (VU), kustdaggkåpa *Alchemilla xanthochlora* (NT)
Däggdjur: Kronhjort *Cervus elaphus elaphus* (NT)

Önskvärd skötsel:
Fri utveckling i ravinen där de grova träden i brynet mot dalen sparas. Bibehåll välutvecklade bryn.

Hot:
Intensivt skogsbruk.

Källor:

1. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 1
2. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
3. Länsstyrelsens WebbGIS
4. Skogens Pärlor. Skogsstyrelsen.
5. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014

64c

BOKSKOG SÖDER OM RÖDDINGEBERG

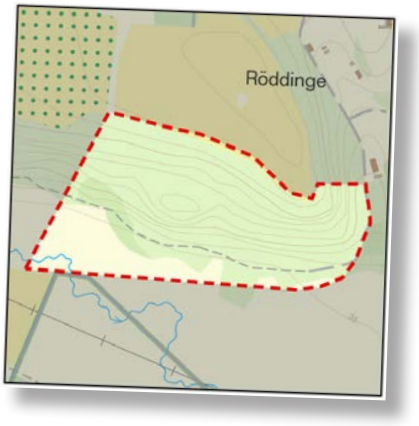

Söder om Röddinge by är den branta sluttningen täckt av bokskog av varierande ålder. Längre ned mot dalbotten övergår bokskogen i en igenvuxen hagmark med bl.a. gamla ekar. Marken är bördig och ger upphov till en flora av lundkaraktär. I den nedre delen av sluttningen dominerar ramslöken medan floran blir mer varierad högre upp. I fältskiktet finner man här bl.a. lundslok, myska, skogsbingel, lundarv, gulplister, skogsvicker, mörk lungört, tandrot och lundbräsma. Här växer också skogskorn och buskvicker, ibland tillsammans med trolldruva. Den mest sällsynta växten ur skånsk synvinkel är dock vit skogslilja, som här har sin enda växtplats i Skåne. En annan raritet inom området är kal knipprot.

Inom området häckar bl.a. skogsduva, ormvråk och stenknäck. En inventering av fladdermöss visade på förekomst av nordfladdermus, brunlångöra och dvärgpipistrell.

Klass: 1
Kriterier: NBR
Motiv: Flora
Area: 14 ha
Nuvarande skydd: Område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Landskapsbildsskydd.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Skogsalm *Ulmus glabra* (VU), ask *Fraxinus excelsior* (VU), buskvicker *Vicia dumetorum* (VU), kal knipprot *Epipactis phyllanthes* (VU), skogskorn *Hordelymus europaeus* (VU), skugglosta *Bromopsis ramosa*[2] (VU), strävlosta *Bromopsis benekenii*[2] (NT)
Svampar: Lundticka *Tyromyces wynnei*[2] (VU)

Önskvärd skötsel:
Naturvårdsinriktad skogsskötsel innefattande bl.a. bevarande av gamla lövträd. På sikt en överföring av granskogen till lövskog. Bibehåll välutvecklade bryn.

Hot:
Intensivt skogsbruk.

Källor:
1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
3. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
4. Länsstyrelsens WebbGIS
5. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014

64d

FYLEDALEN

Området utgörs av en bokskog av varierande ålder som täcker åsen öster om Röddinge by fram till kommungränsen. Några granbestånd finns insprängda här och var. Övre delarna av bokskogen är huvudsakligen av fattig typ (hedtyp) medan de nedre delarna är rikare tack vare framträngande kalkhaltigt källvatten. Här blir floran artrikare. Bland arterna kan nämnas skogsbingel, lundslok, skogsstarr, skogsvicker, ramslök skogsnäva, sårläka, rödblära och strutbräken. På våren dominerar vitskråpet längs källflödena.

Området hysr en mycket rik fladdermusfauna. Här har 16 av våra 19 arter registrerats.

I en skogsdunge nordväst om en f.d. fotbollsplan finns det gott om död ved, som annars är en bristvara inom området.

Skogens långa kontinuitet bäddar för en stor förekomst av rödlistade arter. Inventeringar av svampar, lavar och vedinsekter har också visat detta.

Inom området häckar bl.a. ormvråk, röd glada och stenknäck. Längs vägen kan man se ett stort antal fjärilar, bl.a. fläckig glansspinnare och kartfjäril.

Klass: 1
Kriterier: NBZR
Motiv: Flora
Area: Totalt 463,1 ha varav 58,8 ha inom Sjöbo kommun
Nuvarande skydd: Natura 2000-område (Fyledalen SE 0420250). Område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Landskapsbildsskydd. Delvis nyckelbiotop.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), skogsalm *Ulmus glabra* (VU), buskvicker *Vicia dumetorum* (VU), skogskorn *Hordelymus europaeus* (VU), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT), strävlosta *Bromopsis benekenii*[5] (NT)
Svampar: Skivsopp *Phylloporus rhodoxanthus*[3] (EN), piggfjällskivling *Echinoderma jacobi*[5] (EN), hartsticka *Ganoderma pfeifferi*[5] (EN), sydlig sotticka *Ischnoderma resinosum*[3] (VU), silkesspindling *Cortinarius turgidus*[5] (VU),

forts. FYLEDALEN

tårticka *Inonotus dryadeus*[5] (VU), citronspindling *Cortinarius citrinus*[3] (NT), klumpticka *Abortiporus biennis* (NT), rödfotad nagelskivling *Collybia erythropus*[3] (NT), räfflad nagelskivling *Collybia fusipes*[3] (NT), korallticka *Grifola frondosa*[3] (NT), skarp rökriska *Lactarius acris*[3] (NT), rödbandsriska *Lactarius rubrocinctus*[3] (NT), dystersopp *Porphyrellus porphyrosporus*[3] (NT), kortfotad kremla *Russula curtipes*[3] (NT), solkremla *Russula solaris*[3] (NT), jättekamskivling *Amanita ceciliae*[4] (NT), stenticka *Polyporus tuberaster*[4] (NT), blåmjölkig storskål *Peziza saniosa*[5] (NT), cinnoberspindling *Cortinarius cinnabarinus*[5] (NT), solkremla *Russula solaris*[5] (NT), kortfotkremla *Russula curtipes*[5] (NT), pelargonriska *Lactarius decipiens*[5] (VU), lundticka *Tyromyces wynnei*[5] (VU), stjärnnästing *Eutypella stellulata*[5] (NT), flockig puderskivling *Cystolepiota adulterina*[5] (VU), bokspindling *Cortinarius anserinus*[5] (NT), scharlakansvaxskivling *Hygrocybe punicea*[5] (NT), blek fjunfoting *Hydropus subalpinus*[5] (NT), sydlig kantmusseron *Tricholoma sejunctum s. str.*[5] (NT), korallticka *Grifola frondosa*[5] (NT), *Hygrophorus unicolor*[5] (NT), druvfingersvamp *Ramaria botrytis*[5] (NT), bokvaxskivling *Hygrophorus mesotephrus*[5] (NT), granmussling *Gloeophyllum abietinum*[5] (NT), almkrämskinn *Granulobasidium vellereum*[5] (NT), svartöra *Auricularia mesenterica*[5] (NT), skinntagging *Dentipellis fragilis*[5] (NT), stor sotdyna *Camarops polysperma*[5] (NT), stor tratticka *Polyporus badius*[5] (NT), blek vitterspindling *Cortinarius agathosmus*[5] (NT), sadelmurkla *Helvella ephippium*[5] (NT), hästtråding *Inocybe haemacta*[5] (DD)

Lavar: Stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera*[3] (VU), bokvårtlav *Pyrenula nitida*[3] (NT), grå skärelav *Schismatomma decolorans*[3] (NT), orangepudrad klotterlav *Opegrapha ochrocheila*[5] (NT)

Däggdjur: Sydpipistrell *Pipistrellus pipistrellus*[6] (CR), barbastell *Barbastella barbastellus*[6] (EN), fransfladdermus *Myotis nattereri*[6] (VU), kronhjort *Cervus elaphus elaphus* (NT)

Fåglar: Kornknarr *Crex crex*[5] (NT)

Fjärilar: Fläckig glansspinnare *Callimorpha dominula*[4] (NT)

Tvåvingar: Gördelrovfluga *Laphria ephippium*[3] (VU)

Skalbaggar: Bokblombock *Anoplodera scutellata*[3] (VU), *Abraeus granulum*[3] (stumpbagge) (VU), bokskogsrödrock *Ampedus rufipennis*[3] (VU), barkänger *Globicornis corticalis*[3] (VU), *Platysoma compressum*[3] (stumpbagge) (VU), *Aeletes atomarius*[3] (stumpbagge) (NT), *Anthribus fasciatus*[3] (plattnosbagge) (NT), *Atomaria diluta*[3] (fuktbagge) (NT), mindre ekbock *Cerambyx scopolii*[3] (NT), ekbrunbagge *Hypulus quercinus*[3] (NT), *Plegaderus dissectus*[3] (stumpbagge) (NT), barkrödrock *Ampedus cinnabarinus*[3] (NT), gråbandad trägnagare *Anobium costatum*[3] (NT), *Choragus sheppardi*[3] (plattnosbagge) (VU), *Cicones*

variegatus[3] (barkbagge) (NT), *Cryptophagus labilis*[3] (fuktbagge) (NT), *Euryusa castanoptera*[3] (kortvinge) (NT), matt blombagge *Ischnomera cinerascens*[3] (NT), stor plattnosbagge *Platyrhinus resinosus*[3] (NT), *Plectophloeus nubigena*[3] (kortvinge) (NT), *Ptenidium gressneri*[3] (fjädervinge) (NT), *Sepedophilus bipustulatus*[3] (kortvinge) (RE), större sågsvartbagge *Uloma culinaris*[3] (NT), prydnadsbock *Anaglyptus mysticus*[5] (NT)

Önskvärd skötsel:
Enligt bevarandeplanen.

Risk för skada:
Igenväxning, utdikning i området samt intilliggande marker, exploatering och skogsbruk.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg). Skånes Naturvårdsförbund m.fl. 2000
3. Rödlistade arter i sydskånska trädmiljöer. En översiktlig inventering av lavar, mossor, svampar och vedinsekter i 20 områden. (Ulf Arup, Sven-Åke Hanson, Lars Huggert). Red. Per Blomberg. Naturskyddsföreningen i Skåne.2001. Skogens Pärlor, Skogsstyrelsen
4. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
5. Kortfattat om fladdermusfaunan i Fyledalen. Ingemar Ahlén 2011-02-04.
6. Förteckning över område av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
7. Länsstyrelsens WebbGIS

64e

VÄLLERÖDSKÄRR

Området ligger 1,4 km sydväst om Röddinge kyrka och söder om den nedlagda järnvägen Sjöbo-Tomelilla. Kärret är den nästan enda kvarvarande resten av ett tidigare enormt stort våtmarksområde, vilket utbredde sig i norra delen av Fyledalen. Huvuddelen av området utgjordes sannolikt av översilade rikkärr i anslutning till dalsidorna och vidsträckta översvämningsmader längs den meandrande ån. Större delen av våtmarksområdet torde sedan mycket lång tid tillbaka ha slåttrats. Tyvärr har åtskilliga arter, bl.a. sumpgentianan, gått förlorade under de senaste decennierna till följd av avbrott i beteshävden.

Området i sin helhet är ca 13 ha. En stor del utgörs av fuktiga betesmarker, vilka omger det centralt belägna kärrområdet. Delar av dessa betesmarker är påverkade av konstgödning. Här finns dock stråk av kalkhaltig mark, som domineras av lågvuxna starr- och gräsarter, bl.a. hundstarr, hirsstarr, slankstarr och darrgräs. I övergången till kärrområdet dominerar den högvuxna brunstarren.

De centrala, blöta delarna av området utgörs av ett extremrikkärr (Rikkärr nr 1155), ca 2,3 ha. Vegetationen domineras av det sällsynta trubbtåget, som här har en av landets största förekomster. Av kärrets starrarter kan nämnas brunstarr, tagelstarr, vippstarr, slankstarr, ängsstarr, näbbstarr, hirsstarr och flaskstarr. Här och var träffar man på kärrjohannesört, ängsnycklar, majnycklar, vildlin, kärrspira, tätört, majviva, ängsvädd och kärrsälting. Totalt har drygt 240 kärlväxter påträffats i området.

Bland häckande fåglar kan nämnas ängspiplärka och enkelbeckasin och bland dagfjärilar bl.a. den sällynta sotnätfjärilen.

Till följd av det minskade betestrycket samt ökad dränering av kärret expanderade trubbstarren, vilket medförde en minskad artdiversitet. Länsstyrelsen har nu beslutat om en restaurering, vilket bl.a. innefattar slåtter av trubbtågen och ett ökat vattenstånd i kärret.

Klass: 1
Kriterier: NBZ
Motiv: Flora
Area: 13 ha
Nuvarande skydd: Område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Landskapsbildsskydd.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Kärrjohannesört *Hypericum tetrapterum* (NT), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT), ängsstarr *Carex hostiana* (NT)
Mossor: Kalkkärrmossa *Philonotis calcarea*[5] (NT)
Däggdjur: Kronhjort *Cervus elaphus elaphus* (NT)
Fjärilar: Sotnätfjäril *Melitaea diamina* (NT)
Blötdjur: Kalkkärrsgrynsnäcka *Vertigo geyeri*[6] (NT)

Önskvärd skötsel:
Fortsatt bete och ev. slåtter.

Hot:
Upphört bete och förändringar i vattenregimen.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Välleröds kalkkärr i Skåne. Svensk Botanisk Tidskrift 81: 209-224 (M. Wigforss). Lund 1987
3. Våtmarksinventering i Malmöhus län 1994
4. Ängs- och hagmarksinventering
5. Bager, H. & A. Persson. 2009. Skånes Rikkärr. Länsstyrelsen i Skåne län. Naturvård 2009:41
6. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
7. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i skån elän 2001.
8. Länsstyrelsens WebbGIS
9. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014

64f

BOKSKOG ÖSTER OM ERIKSDAL

Området utgörs av en bokskog med inslag av granplanteringar i sluttningen mot Fyledalen. Skogen har med all sannolikhet varit hagmark en gång i tiden. Detta indikeras av att den är genomdragen av stenmurar som till stor del är intakta. Ut mot dalen växer enstaka utmarksbokar.

Bokskogen är av s.k. hedtyp, dvs. tämligen artfattig. I sluttningen finns smärre bäckdalar där vegetationen är rikare och av lundkaraktär. Här växer lundslok, lundarv, myska och springkorn. I sluttningen finns också några alkärr med väl utvecklade socklar. Även de är tämligen artrika. Vegetationen domineras av skogssäv med inslag av mannagräs, bunkestarr, gul svärdslilja, stor häxört och kärrsilja. I ett av alkärren växer strutbräken.

Fladdermusfaunan i området är mycket artrik[2]. Totalt har 16 av de 19 förekommande arterna i Sverige noterats i Fyledalen. Här har bl.a. nymffladdermusen noterats för första gången i Sverige[3]. Bland övriga arter kan nämnas barbastell.

Inom området häckar ormvråk, röd glada och skogsduva.

Klass: 1
Kriterier: NKZ
Motiv: Odlingslandskap, fauna
Area: 82 ha
Nuvarande skydd: Delvis biotopskyddsytor. Område inom riksintresse för naturvård. Landskapsbildsskydd. Nyckelbiotoper ingår.

Rödlistade arter:
Däggdjur: Barbastell *Barbastella barbastellus*[2] (EN), kronhjort *Cervus elaphus elaphus* (NT)

Önskvärd skötsel:
Naturvårdsinriktad lövskogsskötsel innefattande bl.a. sparande av äldre lövträd och utveckla en flerskiktad skog med ett rikt buskskikt. Alkärren bör förbli intakta.

Hot:
Intensiv skogsskötsel.

Källor:
1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Kortfattat om fladdermusfaunan i Fyledalen. Ingemar Ahlén 2011-02-04
3. Ahlén, I. Nymffladdermus Myotis alcathoe – en nyupptäckt art i Sverige. Fauna & flora 105(4): 8-15
4. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
5. Skogens Pärlor. Skogsstyrelsen
6. Länsstyrelsens WebbGIS

HAGMARK SYDOST OM RÖDDINGE NYGÅRD

Området omfattar en hagmark och en fuktlövskog längs en bäck. intill väg nr 11vid östra kommungränsen. Den kraftigt stenbundna naturbetesmarken är omgiven av ridåer av bok och avenbok med inslag av hasselbuketter. Hagmarken har restaurerats i sen tid, bl.a. genom bortröjning av slån, hagtorn och björnbär. Det artrika fältskiktet innehåller bl.a. vårbrodd, kamäxing, darrgräs, gökblomster, rödklint, rödkämpar, jungfrulin, brudbröd, jordtistel, hartsros, majnycklar och Sankt Pers nycklar.

Fuktlövskogen domineras av ask och al. Fältskiktet består bl.a. av bäckmärke, mannagräs, bredkaveldun och rosendunört. Längs bäcken växer ett par tuvor av vattenskräppa.

Fågelfaunan är tämligen rik, bl.a. med näktergal och andra sångare.

Hagmarken är omgiven och genomdragen av stenmurar.

Klass: 1
Kriterier: NKB
Motiv: Odlingslandskap, flora
Area: 11 ha
Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT)

Önskvärd skötsel:
Fortsatt bete.

Hot:
Upphörd hävd.

Källor:
1. Natur i Sjöbo kommun 1987

66

HÖRJEL MED OMGIVNINGAR

Hörjel med omgivande marker ligger i det småskaliga och svagt kuperade landskapet söder om Äsperöd. Här finns Hörjelgården, som ägs av Naturskyddsföreningen i Skåne. Större delen av området utgörs av äldre fodermarker. De delvis igenväxande hagmarkerna är omgivna och genomdragna av stenmurar.

Area: 120 ha
Nuvarande skydd: –

Källor:
1. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet 1992
2. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
3. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne (Per Blomberg). Lund 2000

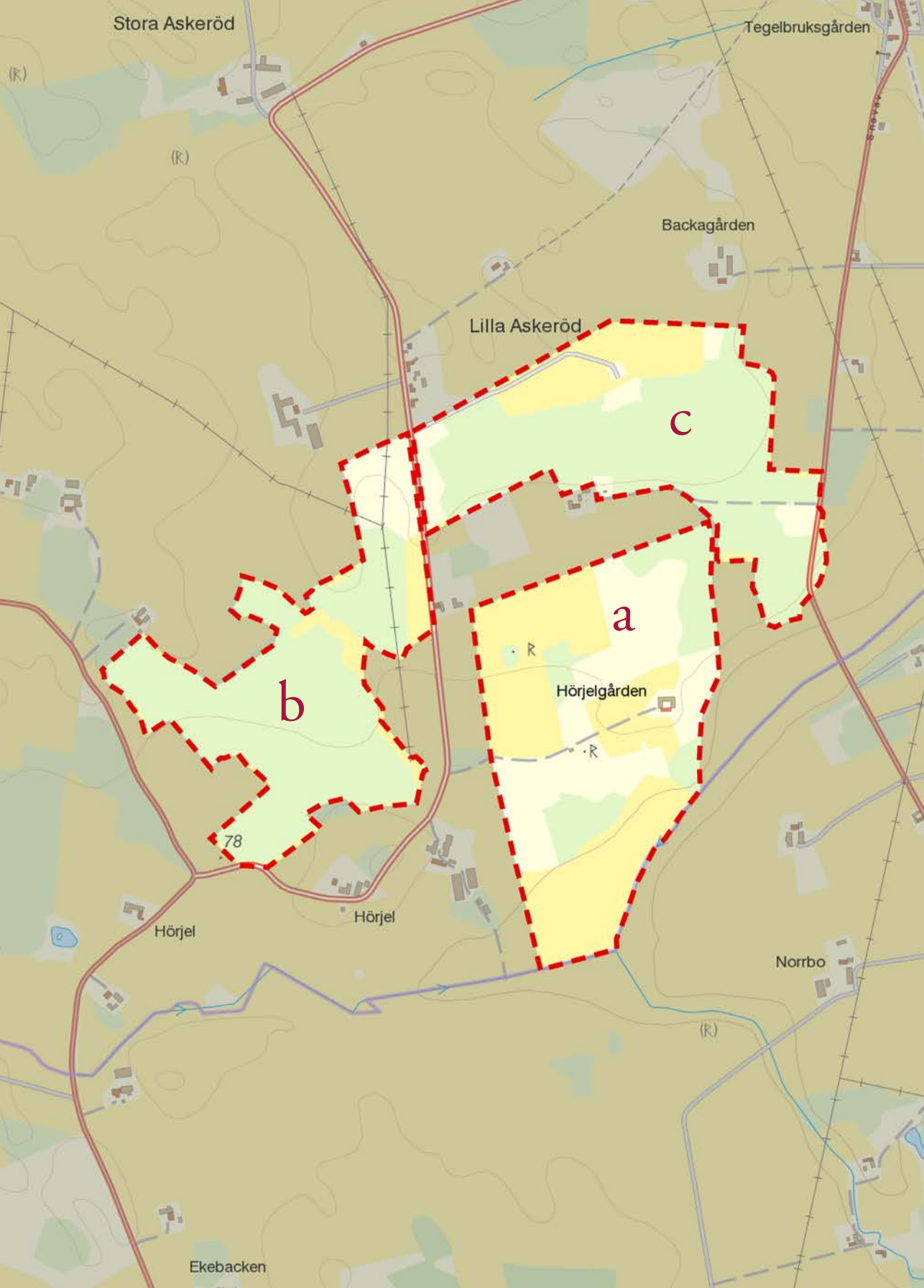
Stora Askeröd
Tegelbruksgården
Backagården
Lilla Askeröd
c
a
b
Hörjelgården
78
Hörjel
Hörjel
Norrbo
Ekebacken

66a

HÖRJELGÅRDEN

Gården Hörjel ligger i det småskaliga odlingslandskapet söder om Äsperöd. Gården ägs av Naturskyddsföreningen i Skåne och sköts enligt äldre brukningsmetoder som demonstrations- och forskningsområde. Här ges unika möjligheter att studera det skånska kulturlandskapet bland ogödslade utmarksrester, gammalt åkerbruk, hamlade träd, olika hägnadstyper, översilningsängar och den enda idag hävdade stubbskottängen i Skåne.

Norr om gården ligger de kvarvarande resterna av utmarken, till vilka stora naturvärden är knutna. I den artrika floran finner vi flera orkidéer, bl.a. majnycklar, ängsnycklar, Sankt Pers nycklar och grönvit nattviol samt flera sällsynta svamparter. Här finns också en grävd damm, som koloniserats av lövgroda och större vattensalamander. Fågelfaunan är artrik, bl.a. med hämpling, göktyta och stenknäck.

Störst artrikedom finner man hos steklarna, främst bin. Här har bl.a. noterats 2:a fyndet i Sverige av gökbiet Nomada signata.

Klass: 1
Kriterier: NKZB
Motiv: Odlingslandskap, flora, fauna
Area: 26 ha
Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), skogsalm *Ulmus glabra* (VU), desmeknopp *Adoxa moschatellina* (NT), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT), åkerkulla *Anthemis arvensis*[6] (NT), månlåsbräken *Botrychium lunaria*[6] (NT), sommarfibbla *Leontodon hispidus*[6] (NT).
Svampar: Stråfingersvamp *Clavaria straminea*[5] (VU), grålila vaxskivling *Hygrocybe lacmus*[4] (VU), strålvaxskivling *Hygrocybe radiata*[6] (VU), blek fingersvamp *Ramaria mairei*[4] (VU), porfyrröding *Entoloma porphyrophaeum*[6] (VU), apelticka *Spongipellis fissilis*[6] (VU), oxtungsvamp *Fistulina hepatica*[4] (NT), koralltícka *Grifola frondosa*[4] (NT), scharlakansvaxskivling *Hygrocybe punicea*[4] (NT),

forts. HÖRJELGÅRDEN

stor trattticka *Polyporus badius*[4] (NT), stor sotdyna *Camarops polysperma*[6] (NT), pricknopping *Entoloma dichroum*[6] (NT), sepiaröding *Entoloma jubatum*[6] (NT), mjölrödskivling *Entoloma prunuloides*[6] (NT), hasseldyna *Hypoxylon howeanum*[6] (NT), stor lilariska *Lactarius violascens*[6] (NT), mjölmusseron *Tricholompsis rutilans*[6] (NT)
Fåglar: Hämpling *Carduelis cannabina* (VU), göktyta *Jynx torquilla*[6] (NT), sånglärka *Alauda arvensis*[6] (NT)
Steklar: Stampansarbi *Stelis phaeoptera*[4] (NT), guldsmalbi *Lasioglossum aeratum*[4] (NT)
Fjärilar: Streckteckna backfly *Agrochola lychnidis*[6] (RE), sotnätfjäril *Melitaea diamina*[4] (NT), sexfläckig bastardsvärmare *Zygaena filipendulae*[4] (NT), bredbrämad bastardsvärmare *Zygaena lonicerae*[4] (NT), mindre bastardsvärmare *Zygaena viciae*[6] (NT), mindre blåvinge *Cupido minimus*[4] (NT), fältmalörtrotvecklare *Pelochrista infidana*[6] (NT), brunaktig sikelvinge *Drepana curvatula*[6] (NT)
Skalbaggar: *Chrysolina sturmi*[4] (VU), Stor plattnosbagge *Platyrhinus reisnosus*[4] (NT), heddyngbagge *Aphodius sordidus*[6] (NT), liten brunbagge *Orchesia minor*[6] (NT)

Önskvärd skötsel:
Fortsatt hävd.

Hot:
Upphörd hävd.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden, (Per Blomberg) Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund 2000
3. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004
4. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
5. Hörjelgårdens svampar (Anders Kjellsson). Puggehatten 10: 34-39. Lund 1997
6. Rödlistade arter iakttagna på Hörjelgårdens marker (Ulf Lundvall)

66b

HAGMARKER VÄSTER OM HÖRJELGÅRDEN

Hagmarken är starkt igenvuxen och skogen består idag främst av ask, avenbok, och klibbal. Här och var kan man träffa på bredkroniga ekar och bokar. Buskskiktet är tätt och utgörs av askuppslag, hassel, hagtorn och hägg. Fältskiktet är tämligen artrikt och består bl.a. av skogsbingel, kirskål, långsvingel, harsyra, buskstjärnblomma, majbräken, nejlikrot, ormbär och storrams. I den norra delen övergår skogen i en buskrik naturbetesmark. Fältskiktet består här av rödven, gulmåra, käringtand, jordtistel, blåklocka och ljung.

Ormvråk och törnskata häckar inom området.

Området är omgärdat av stenmurar och det finns flera odlingsrösen.

Klass: 1
Kriterier: NK
Motiv: Odlingslandskap
Area: 20 ha
Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), skogsalm *Ulmus glabra* (VU)
Svampar: Stor lilariska *Lactarius violascens*[4] (NT), klumpticka *Abortiporus biennis*[4] (NT)
Fåglar: Mindre hackspett *Dendrocopos minor*[4] (NT)

Önskvärd skötsel:
Gallring av träd- och buskskikt samt bete i den igenvuxna hagmarken.

Hot:
Upphörd hävd.

Källor:
1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevanandet av den giologiska mångfalden (Per Blomberg)Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund 2000
3. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004
4. Artportalen, ArtDatabanken, SLU

66c

HAGMARKER NORR OM HÖRJELGÅRDEN

Hagmarkerna är igenväxande men betas till större delen. Marken är kraftigt stenbunden. Trädskiktet består av bok på de torrare delarna, ask och klibbal på de fuktigare. Här och var står enstaka grövre bokar och ekar. Buskskiktet utgörs av hassel, slån, hagtorn och björnbär. I fältskiktet finns bl.a. harsyra, ältranunkel, brunört, skogsskräppa, penningblad, spikblad och skogsviol. På de öppnare partierna växer bl.a. jordtistel.

Hagmarkerna är omgärdade av vackra stenmurar.

Klass: 1
Kriterier: NK
Motiv: Odlingslandskap
Area: 22 ha
Nuvarande skydd: –

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), skogsalm *Ulmus glabra* (VU)

Önskvärd skötsel:
Fortsatt hävd samt gallring av den obetade delen av området.

Hot:
Upphörd hävd.

Källor:
1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg)Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund 2000
3. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004

67

NATURBETESMARK KRING RAMNAKULLEN – KÄLLSHULT

Området innefattar reservatet Ramnakullabackarna samt hagmarker väster därom. Varierande fuktighetsförhållanden inom området ger upphov till en mångfald av vegetationstyper.

Area: 46 ha
Nuvarande skydd: Naturreservat (Ramnakullabackarna). Delvis inom område av riksintresse för friluftslivet.

Källor:
1. Översiktsplan för Sjöbo kommun 2009.
2. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet 1992
3. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
4. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (se delomr.)
5. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014

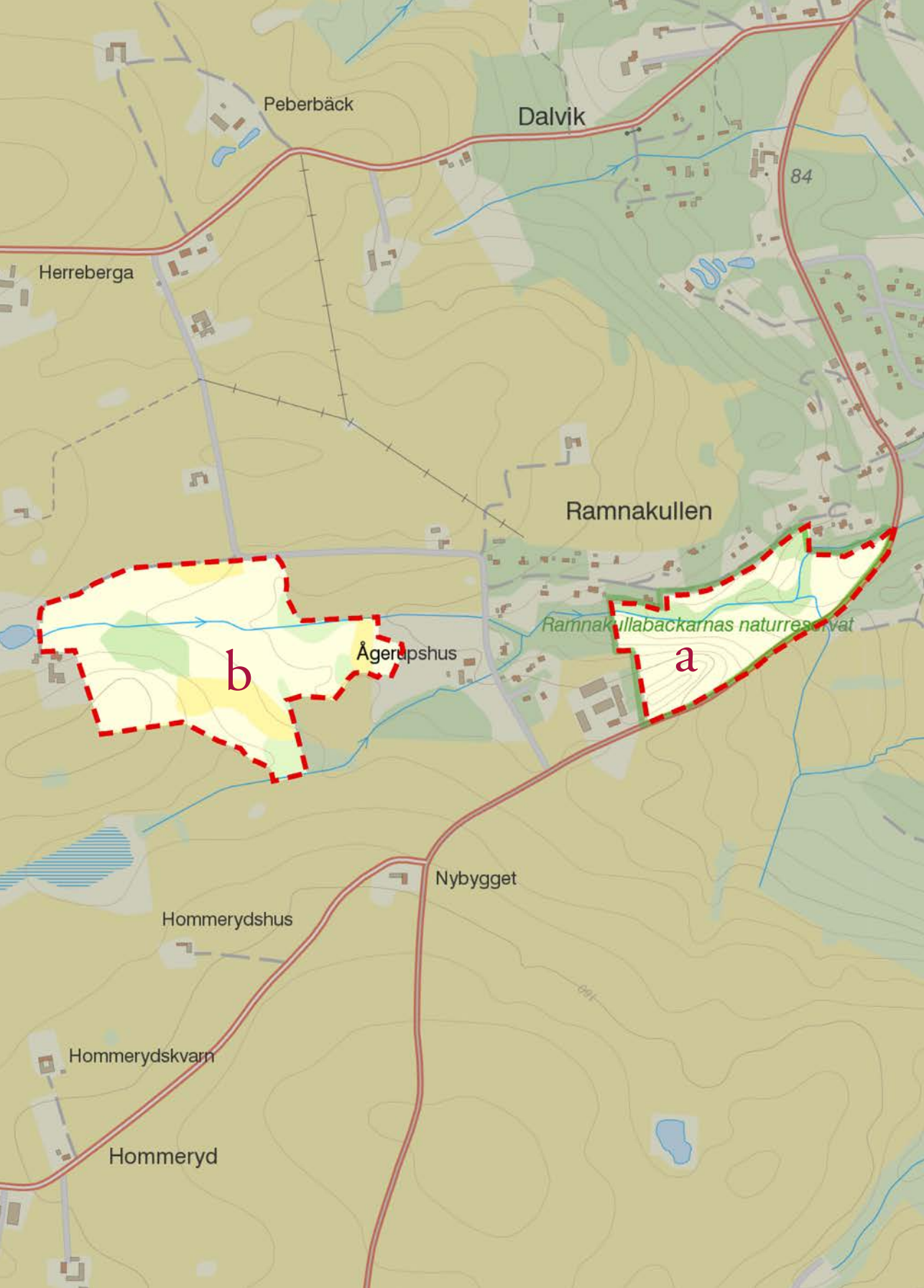
Peberbäck
Dalvik
84
Herreberga
Ramnakullen
Ramnakullabackarnas naturreservat
Ågerupshus
b
a
Nybygget
Hommerydshus
Hommerydskvarn
Hommeryd

67a

RAMNAKULLA-BACKARNA

Ramnakullabackarna, som i huvudsak består av isälvssediment, utgör en topografiskt framträdande struktur inom Romeleåsens sluttningszon. Reservatet består av en säregen åsformation som är belägen i anslutning till en dalgång, där gnejsberggrunden blottas. I Ramnakullens grövre material märks flyttblock från bland annat Öland. Bildningen har ett mycket stor geovetenskapligt värde.

Marken är stenbunden och hyser en torrängsflora med bl.a. backtimjan, jungfrulin, rödven, blåklocka, jordtistel och bockrot. Buskskiktet består främst av täta björnbärssnår, här finns även vildkaprifol. I bäckdalen intill, där det finns gott om död ved, dominerar klibbal. Här finns även en rik fågelfauna, bl.a. gröngöling.

I bäckdalen finns en intressant mossflora, bl.a. alsidenmossa[4].

Klass: 1
Kriterier: NGL
Motiv: Geologi, landskapsupplevelse
Area: 6,2 ha
Nuvarande skydd: Naturreservat. Inom område av riksintresse för friluftsliv.

Rödlistade arter:
Fjärilar: Ängsmetallvinge *Adscita statices*[5] (NT), hedpärlemorfjäril *Argynnis niobe*[5] (NT), bredbrämad bastardsvärmare *Zygaena lonicerae*[5] (NT).

Önskvärd skötsel:
Fortsatt hävd.

Hot:
Upphörd hävd och lågt bestestryck.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987,
2. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg) Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund 2000
3. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004
4. Nils Kronberg, Botaniska museet, Lund muntligen
5. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
6. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 97
7. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014

67b

HAGMARK ÖSTER OM KÄLLSHULT

Området betas för närvarande av får, vilket innebär att tuvtåtelängarna inte blir särskilt betade. Förutom tuvtåtel domineras de fuktiga delarna av älggräs, kärrtistel, veketåg, kråkklöver, humleblomster samt ruggar av brännässla. På den friska betesmarken växer bl.a. grusstarr, nysört, rödklint och brunört. Kvar finns också partier av torrängsvegetation, bl.a. med backtimjan.

Bland insekter kan nämnas luktgräsfjäril, slåttergräsfjäril, älggräsfjäril, kamgräsfjäril, backgräshoppa, solgräshoppa och grön ängsgräshoppa. Inom området häckar törnskata och sånglärka.

I den södra delen av området utbreder sig en tät enefälad.

Klass: 2
Kriterier: NKB
Motiv: Odlingslandskap, flora
Area: 12 ha
Nuvarande skydd: Område av riksintresse för friluftsliv.

Rödlistade arter:
Fåglar: Sånglärka *Alauda arvensis*[4] (NT)

Önskvärd skötsel:
Gallring av enefäladen.

Hot:
Upphörd hävd och lågt betestryck.

Källor:
1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004
3. Artportalen, ArtDatabanken, SLU.
4. Riksintresse friluftsliv, Länstyrelsen i Skåne län 2014

68a

BLANDLÖVSKOG NORDVÄST OM ÅGERUP

Utmed Romeleåsens sluttningar nordväst om Ågerups säteri finns idag en blandlövskog, som tidigare utgjort hagmark. Centralt inom området finns en medelåldrig granskog. Blandlövskogen består huvudsakligen av bok men längs bäcken dominerar klibbalen. Bokskogen är av hedtyp och tämligen artfattig medan de fuktigare partierna hyser en betydligt artrikare flora. Här växer bl.a. springkorn, hässlebrodd, långsvingel, skärmstarr, kärrviol, lundbräken och stor häxört.

Stenmurar omgärdar delar av skogen.

Klass: 3
Kriterier: NKB
Motiv: Odlingslandskap, flora
Area: 10 ha
Nuvarande skydd: Område av riksintresse för friluftsliv. Landskapsbildsskydd.

Rödlistade arter: –

Önskvärd skötsel:
Naturvårdsinriktad skogsskötsel.

Hot:
Dränering av fuktstråken.

Källor:
1. Översiktsplan för Sjöbo kommun 2009
2. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg)Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund, 2000
3. Riksintresse friluftsliv, Länsstyrelsen i Skåne län 2014
4. Länstyrelsens WebbGIS

BÄCKDAL VID ÅGERUP

Området utgörs av en bäckdal nordväst om Ågerups säteri, kallad Fåglarännan. Dalen är mycket trång och bevuxen till större delen av klibbal men här finns även bok och inslag av andra ädellövträdsarter. Utefter kanterna står en del vidkroniga utmarksbokar och längs dalbottnen löper en gammal stengärdsgård, som vittnar om att dalen har varit betad under lång tid. Busskiktet består av hägg och olvon samt enstaka hagtornsbuskar. Marken är näringsrik, vilket avspeglar sig i fältskiktet. Här växer bl.a. nässlor, rörflen, hässlebrodd, lundelm, långstarr, skärmstarr, kärrfibbla, läkevänderot och kåltistel.

Klass: 1
Kriterier: NKB
Motiv: Odlingslandskap, flora
Area: 5,0 ha
Nuvarande skydd: Område av riksintresse för friluftsliv. Landskapsbildsskydd. Nyckelbiotop.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Skogsalm *Ulmus glabra* (VU), ask *Fraxinus excelsior* (VU)

Önskvärd skötsel:
Fortsatt bete samt gallring av träd- och buskbeståndet.

Hot:
Upphörd hävd.

Källor:
1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg) Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund 2000
3. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 88
4. Länsstyrelsens WebbGIS
5. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014

68c

BETESMARK VID BÖLVASEN

Området utgörs av en frisk – fuktig betesmark, i norr gränsande till en fuktlövskog. Naturbetesmarkens flora är mycket artrik, särskilt med avseende på starrarter och orkidéer2. Här påträffades hirsstarr, ängsstarr, flaskstarr, harstar, knagglestarr, skärmstarr, majnycklar, ängsnycklar, sankt Pers nycklar, jungfru Marie nycklar, nattviol, grönvit nattviol samt tvåblad. Vidare växer här granspira, gökblomster, stjärndaggkåpa, svinrot, slåttergubbe, ängsvädd, smörbollar, darrgräs, knägräs och stagg. Granspiran har här troligen sin enda växtplats i kommunen.

I den centrala delen av betesmarken finns en anlagd damm, där detväxer bl.a. blåsäv.

En inventering av fladdermöss visade att den stakt hotade barbastellen jagade inom området.

Klass: 1
Kriterier: NBZK
Motiv: Odlingslandskap, flora, fauna
Area: 7,0 ha
Nuvarande skydd: Område av riksintresse för friluftsliv. Landskapsbildsskydd.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Slåttergubbe *Arnica montana* (NT), granspira *Pedicularis sylvatica* (NT), ängsstarr *Carex hostiana* (NT)
Däggdjur: Barbastell *Barbastella barbastellus*[4] (EN)
Fjärilar: Sotnätfjäril *Melitaea diamina* (NT)

Önskvärd skötsel:
Återupptaget bete samt gallring i alskogen.

Hot:
Upphörd hävd.

Källor:

1. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004 (TUVA), Jordbruksverket
2. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i skåne län 2014
3. Länsstyrelsens WebbGIS
4. Rune Gerell och Karin Gerell Lundberg, opub. data

HAGMARKER OM-KRING RAFTARP

Området utgörs av de centrala delarna av Snogeholms strövområde och består av kuperade hagmarker på sandmark. En del av området är planterad med tall. De öppna partierna utgörs till större delen av betesmarker med torrängsflora. Här växer bl.a. sandstarr, borsttåtel, rödven, gråfibbla, rotfibbla, gullris, monkar, hedblomster, backtimjan och gulmåra. I svackorna finns en artrik kärrvegetation, bl.a. med kärrjohannesört. I en damm sydväst om Raftarp finns ett stort bestånd av lövgroda, ätlig groda samt större och mindre vattensalamander. Här häckar också sångsvan. I dammen finns blodigel och snok uppträder här regelbundet. I en damm norr om Jocksborg spelar klockgrodor[4] och lökgrodor[4].

Insektsfaunan är tämligen outforskad. De torra markerna är fjärilsrika, bl.a. med slåttergräsfjäril, kamgräsfjäril, luktgräsfjäril, ljungblåvinge, ängsmetallvinge och hedpärlemorfjäril. Här finns också getingspindeln.

Klass: 1
Kriterier: NBZR
Motiv: Flora, fauna, rörligt friluftsliv
Area: 102 ha
Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård och friluftsliv.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Kärrjohannesört *Hypericum tetrapterum* (NT), rödlånke *Lythrum portula* (NV), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT)
Däggdjur: Barbastell *Barbastella barbastelllus* (EN), kronhjort *Cervus elaphus elaphus* (NT)
Fåglar: Sånglärka *Alauda arvensis* (NT), mindre hackspett *Dendrocopus minor*[4] (NT)
Grodor: Lökgroda *Pelobates fuscus*[4] (NT)
Fjärilar: Hedpärlemofjäril *Fabriciana niobe* (NT), violettkantad guldvinge *Lycaena hippothoe* (NT), ängsmetallvinge *Adscita statices* (NT)

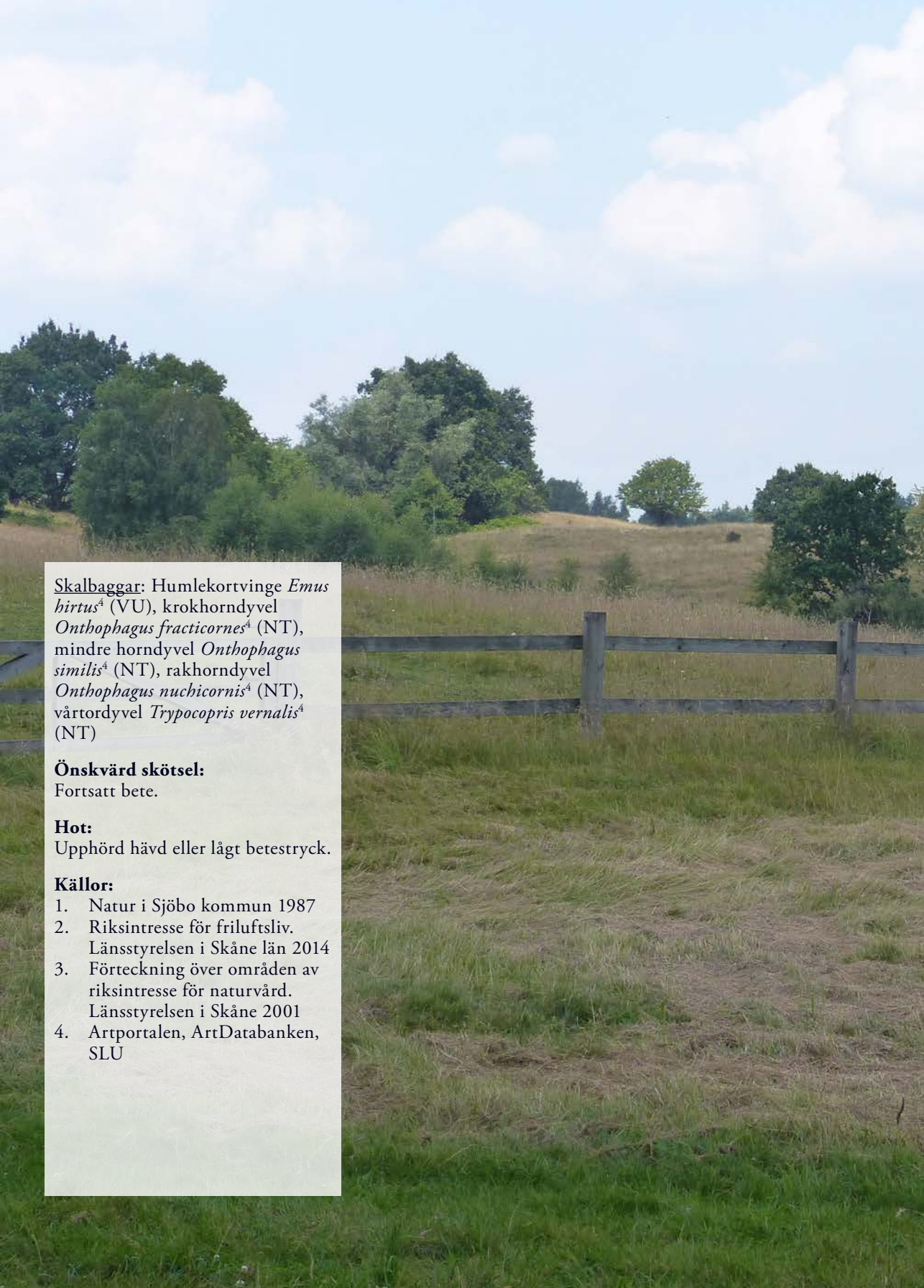

Skalbaggar: Humlekortvinge *Emus hirtus*[4] (VU), krokhorndyvel *Onthophagus fracticornes*[4] (NT), mindre horndyvel *Onthophagus similis*[4] (NT), rakhorndyvel *Onthophagus nuchicornis*[4] (NT), vårtordyvel *Trypocopris vernalis*[4] (NT)

Önskvärd skötsel:
Fortsatt bete.

Hot:
Upphörd hävd eller lågt betestryck.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Riksintresse för friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
3. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne 2001
4. Artportalen, ArtDatabanken, SLU

70

SNOGEHOLMSSJÖN MED OMGIVNINGAR

Sjön med omgivningar ligger inom ett område med tydliga isälvsavlagringar i form av åsryggar. Området är därför kuperat. Merparten av markerna är skogklädda, huvudsakligen tall- och bokskog. Närmast sjön finns en strandskog, bestående av al och ask. Utmed sjöns sydsida finns ett större bokbestånd. På sjöns östsida finns en inhägnad betesmark, som utnyttjas för vildsvinsuppfödning. De utskjutande uddarna Pålstorpahagen och Aspnäbben är till övervägande del bevuxna med bokskog som längs stränderna är uppblandad med klibbal och björk. Här finns ett flertal nyckelbiotoper. Norr om sjön är stora arealer tallplanterade.

Väster om sjön ligger Snogeholms strövområde, som omfattar drygt 1 000 ha. Området är mycket populärt och besöks årligen av ca 150 000 personer.

Area: 570 ha
Nuvarande skydd: Område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Landskapsbildskydd.

Källor:
1. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
2. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård, Länsstyrelsen i Skåne 2001
3. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (se delomr.)
4. Länsstyrelsens WebbGI
5. Riksintresse friluftsliv, Länsstyrelsen i Skåne län 2014

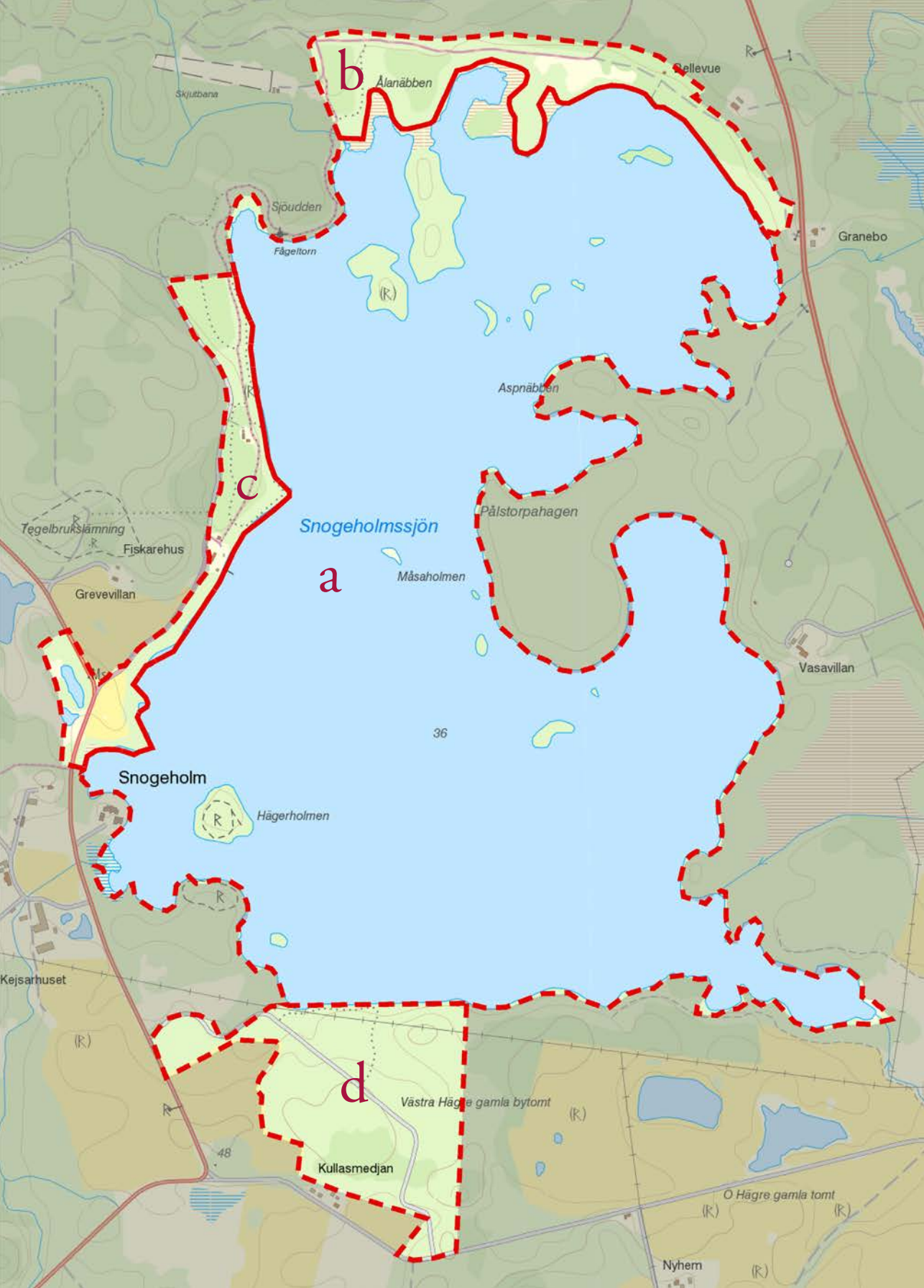
b
Ålanäbben
Bellevue
Skjutbana
Sjöudden
Fågeltorn
Granebo
Aspnäbben
c
Pålstorpahagen
Snogeholmssjön
Tegelbrukslämning
Fiskarehus
a
Måsaholmen
Grevevillan
Vasavillan
36
Snogeholm
Hägerholmen
Kejsarhuset
d
Västra Hägre gamla bytomt
48
Kullasmedjan
O Hägre gamla tomt
Nyhem

SNOGEHOLMS-SJÖN

Snogeholmssjön avattnas genom Klingavälsån som rinner ut i Kävlingeån. Den är liksom Sövdesjön en grund, näringsrik slättsjö. Det största djupet är 8,5 meter och sjöns totala avrinningsområde är ca 23 km^2. Bottnen består av sand och grus. Omkring 1932 sänktes vattenståndet med ca 1 meter.

Sjön är omgiven av vassar, som tenderar att öka i omfång. Här växer också smalkaveldun, havssäv, blomvass och sjögull (Nymphoides peltata). Sjögull är en invasiv art som hotar att sprida sig och täcka stora vattenytor och därmed påverka den biologiska diversiteten.

En karaktärsfågel för sjön är skäggdoppingen. I sjön rastar stora mängder gäss och änder under vår och höst. Sjöns västra sida är tillhåll för övervintrande kungsfiskare.

Sjön utnyttjas för yrkes- och sportfiske. Här kan man fånga, gädda, gös, abborre, benlöja, braxen, gärs, mört, ruda, sarv, och kräfta. Även den akut utrotningshotade ålen finns i sjön.

I norra delen av sjön ligger två öar, båda klassade som nyckelbiotoper. Här har påträffats sällsynta lavar samt ekticka. Även Hägerholmen i den sydvästra delen av sjön är klassad som nyckelbiotop.

Klass: 1
Kriterier: NZRL
Motiv: Fauna, rörligt friluftsliv, landskapsupplevelse
Area: 262 ha
Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Landskapsbildsskydd. Inom strandskyddsområde. Nyckelbiotoper.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior*[6] (VU), skogsalm *Ulmus glabra*[6] (VU)
Lavar: Bokkantlav *Lecanora glabrata*[5] (NT), bokvårtlav *Pyrenula nitida*[5] (NT), grå skärelav *Schismatomma decolorans*[6] (NT), stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera*[6] (NT), ekticka *Phellinus robustus*[6] (NT)
Fåglar: Havsörn *Haliaeetus albicilla* (VU), rördrom *Botaurus stellaris*[6] (NT), kungsfiskare *Alcedo atthis** (VU). sädgås *Anser fabalis** (NT), gråtrut *Larus argentatus** (NT)

70a

forts. SNOGEHOLMSSJÖN

Fiskar: Ål *Anguilla anguilla* (CR).
Kräftdjur: Flodkräfta *Astacus astacus* (VU)
* Övervintrande

Önskvärd skötsel:
Eventuellt minska ytan med sjögull.

Hot:
Ökad näringstillförsel med algblomning och accelerande igenväxning av sjögull.

Källor:

1. De sydostskånska sjöarna, en kunskapssammanställning. Länsstyrelsen i Malmöhus län 1987
2. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg)Skånes Naturvårdsförbund m.fl. 2000
3. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne 2001
4. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 103, 104, 114, 117, 120, 121 och 122
5. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
6. Riksintresse för friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
7. Länsstyrelsens WebbGIS

70b

STRANDSKOG NORR OM SNOGEHOLMSSJÖN

Strandskogen närmast sjön utgörs främst av al och björk med inslag av rönn. Buskskiktet är tätt och består av olika videarter, hägg, brakved och vildkaprifol. Innanför strandskogen är marken kuperad och här dominerar tallen på de sandiga markerna. Här och var finns inslag av gamla, grova ekar och bokar. De sandiga markerna i den kuperade terrängen är ett bra tillhåll för värmeälskande djur, som olika gräshoppsarter, bl.a. liten klubbgräshoppa. De många gamla lövträden är tillhåll för ett okänt antal rödlistade vedinsekter. Här har dock noterats ekoxe och bokoxe. Träden erbjuder också en mängd håligheter för hålhäckande fåglar, bl.a. mindre hackspett, större hackspett, nötväcka, och svartmes.

Inom området jagar större brunfladdermus, brunlångöra och barbastell.

Området är välbesökt tack vare Skåneleden, som går genom området.

Klass: 1
Kriterier: NZR
Motiv: Fauna, rörligt friluftsliv
Area: 17 ha
Nuvarande skydd: Område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Inom strandskyddsområde. Landskapsbildsskydd. Nyckelbiotop ingår.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), skogsalm *Ulmus glabra* (VU)
Svampar: Oxtungssvamp *Fistulina hepatica*[2] (NT)
Lavar: Bokvårtlav *Pyrenula nitida*[4] (NT)
Däggdjur: Barbastell *Barbastella barbastellus*[3] (EN)
Fåglar: Mindre hackspett *Dendrocopos minor* (NT)

Önskvärd skötsel:
På sikt bör man överföra granskogsbestånden inom området till lövskog samt bevara gamla lövträd och tallar.

Hot:
Intensivt skogsbruk.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Skogsvårdsstyrelsens nyckebiotopsinventering nr 119
3. Rune Gerell och Karin Gerell Lundberg, opub. data
4. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
5. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
6. Riksintresse för friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
7. Länsstyrelsens WebbGIS

STRANDSKOG VÄSTER OM SNOGEHOLMSSJÖN

Strandskogen närmast sjön består av en smal ridå av klibbal och björk med inslag av mycket grova ekar och bokar. Särskilt i områdets södra del är ansamlingen av gamla lövträd påtagligt. En del av bestånden är nyckelbiotoper. Många av de gamla lövträden hyser en intressant lavflora och ett stort antal vedinsekter. Förutom mängden noterade rödlistade skalbaggar har även ekoxe[2] setts.

Många av träden håligheter utnyttjas bl.a. av fladdermöss. Inom området ynglar större brunfladdermus, vattenfladdermus, brunlångöra och trollpipistrell. Vidare är den utrotningshotade barbastellen registrerad inom området.

Området är en del av Snogeholms strövområde och är mycket välbesökt. Vidare går Skåneleden genom området.

Klass: 1
Kriterier: NZBR
Motiv: Fauna, flora, rörligt friluftsliv
Area: 15 ha
Nuvarande skydd: Delvis inom Natura 2000-område (SE 0430167). Område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Delvis inom strandskyddsområde. Landskapsbildsskydd.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU)
Svampar: Oxtungssvamp *Fistulina hepatica* (NT)
Lavar: Stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera*[3] (VU), bokkantlav *Lecanora glabrata*[3] (NT), bokvårtlav *Pyrenula nitida*[3] (NT), grå skärelav *Schismatomma decolorans*[3] (NT)
Däggdjur: Barbastell *Barbastella barbastellus*[4] (EN)
Fåglar: Mindre hackspett *Dendrocopos minor* (NT)
Skalbaggar: *Sepedophilus bipunctulatus*[2] (kortvinge) (RE), *Nosodendron fasciculare*[2] (EN),

70c

forts. STRANDSKOG VÄSTER OM SNOGEHOLMSSJÖN

mörkbent kamklobagge *Allecula rhenana*[2] (VU), bokskogsrödrock *Ampedus rufipennis*[2] (VU), *Aeletes atomarius*[2] (stumpbagge) (NT), gulbent kamklobagge *Allecula morio*[2] (NT), kardinalfärgad rödrock *Ampedus cardinalis*[2] (NT), *Anthribus fasciatus*[2] (plattnosbagge) (NT), rödaxlad lundknäppare *Calambus bipustulatus*[2] (NT), barkänger *Globicornis corticalis*[2] (NT), skeppsvarvsfluga *Lymexylon navale*[2] (NT), *Plegaderus dissectus*[2] (stumpbagge) (NT), *Trinodes hirtus*[2] (änger) (VU), barkrödrock *Ampedus cinnabarinus*[2] (NT), orange rödrock *Ampedus nigroflavus*[2] (NT), svartfläckad rödrock *Ampedus sanguinolentus*[2] (NT), *Cicones variegatus*[2] (barkbagge) (NT), *Cryptophagus labilis*[2] (fuktbagge) (NT), matt blombagge *Ischnosmera cinerascens*[2] (NT), *Microscydmus nanus*[2] (glattbagge) (NT), *Ptenidium gressneri*[2] (fjädervinge) (NT), *Silusa rubiginosa*[2] (kortvinge) (VU), större sågsvartbagge U*loma culinaris*[2] (NT)

Önskvärd skötsel:
Bevara de gamla lövträden och främja kontinuiteten genom skydd av föryngring.

Hot:
Intensivt skogsbruk.

Källor:

1. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg). Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund 2000
2. Rödlistade arter i sydskånska trädmiljöer. En översiktlig inventering av lavar, mossor, svampar och vedinsekter i 20 områden. (Ulf Arup, Sven-Åke Hanson, Lars Huggert). Red. Per Blomberg. Naturskyddsföreningen i Skåne. 2001. (Endast vedinsekter)
3. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 108 och 109
4. Rune Gerell och Karin Gerell Lundberg, opub. data
5. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
6. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne 2001
7. Riksintresse för friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
8. Länsstyrelsens WebbGIS

70d

BOKSKOG SÖDER OM SNOGEHOLMS-SJÖN

Bokskogen strax söder om Snogeholmssjön utgörs av en gammal hagmark, kallad ”Fölhagen”. Skogen, som är medelåldrig, är av hedtyp, dvs tämligen artfattig. Här och var står vidkroniga ekar och grova bokar. Området är kuperat och mellan kullarna utbreder sig fuktstråk, som uppvisar en lundartad flora. Här växer bl.a. hässlebrodd, lundgröe, långsvingel, lundslok, myska, skogsbingel, liljekonvalj, stor häxört, lundkardborre samt ett stort bestånd av skogsknipprot.

En inventering av fladdermusfaunan påvisade förekomst av barbastell, brunlångöra, större brunfladdermus, dvärrgpipistrell, trollpipistrell och nordfladdermus.

Skogen är delvis omgärdad av stenmurar.

Klass: 1
Kriterier: NKBR
Motiv: Flora, friluftsliv
Area: 26 ha
Nuvarande skydd: Område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Delvis inom strandskyddsområde. Landskapsbildskydd.

Rödlistade arter:
Däggdjur: Barbastell *Barbastella barbastellus*[2] (EN)

Önskvärd skötsel:
Naturvårdsinriktad skötsel innefattande bl.a. att man sparar gamla, grova lövträd samt utvecklar en flerskiktad skog med utvecklade bryn.

Hot:
Intensivt skogsbruk.

Källor:
1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Rune Gerell och Karin Gerell Lundberg, opub. data
3. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne 2001
4. Riksintresse för friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
5. Länsstyrelsens WebbGIS

71

ASSMÅSABETET

Assmåsabetet, eller Betlehems utmark som det även kallas, är beläget ca 1,5 km NNV Assmåsa och tillhör Erikdals gård. Hagmarken ligger i en kuperad mark, där de högre liggande delarna utgörs av torra betesmarker medan svackorna har utvecklats till alkärr (biotopskyddade) eller öppna fuktstråk. Hagmarken är i ett igenväxningsskede till följd av ett tidigare otillräckligt betestryck. Förutom enstaka grövre ekar och bokar finns nu även björk. Trädskiktet kompletteras av ett ovanligt stort inslag av vildapel. Buskskiktet består främst av björnbär, nypon och slån men här finns också enstaka hagtornsbuskar och enar. Den varierande fuktigheten ger upphov till en mängd vegetationstyper. På de torra betesmarkerna finns en tämligen artfattig torrmarksflora med bl.a. rödven, kamäxing, gråfibbla, gulmåra, stånds och röllika medan de fuktigare uppvisar en större variation och artrikedom. Här växer bl.a. luktsmåborre, veketåg, mannagräs, bäckmärke, svalting, kärrsilja, hirsstarr, gökblomster, spikblad och kärrtistel. Den rika tillgången på nektarväxter lockar åtskilliga fjärilsarter, bl.a. amiral, silverstreckad pärlemorfjäril, älggräsfjäril och slåttergräsfjäril. Bland gräshoppsarterna kan nämnas kärrgräshoppa och sydängsgräshoppa.

Inventeringar av fladdermusfaunan inom området har visat på flera rödlistade arter, bl.a. barbastell, sydfladdermus och fransfladdermus.

Fågelfaunan är artrik med bl.a. törnskata, nötkråka, mindre hackspett och ormvråk.

Det finns planer på att anlägga ett större vatten på utmarken, vilket skulle gynna främst lövgroda, klockgroda och större vattensalamander.

I den vackra och omväxlande hagmarken finns det även spår av det gamla odlingslandskapet i form av stenmurar och odlingsrösen.

Klass: 1
Kriterier: NKZ
Motiv: Odlingslandskap, fauna
Area: 62 ha
Nuvarande skydd: Naturreservat. Delvis biotopskyddsområde och nyckelbiotoper.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Revig blodrot *Potentilla anglica* (VU), majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT)
Svampar: Lila vaxskivling *Hygrocybe flavipes*[5] (NT)
Däggdjur: Barbastell *Barbastella barbastellus*[6] (EN), sydfladdermus *Eptesicus serotinus*[6] (EN), fransfladdermus *Myotis nattereri*[6] (VU), kronhjort *Cervus elaphus elaphus* (NT)
Fåglar: Nötkråka *Nucifraga caryocatactes* (NT), mindre hackspett *Dendrocopos minor* (NT)

Önskvärd skötsel:
En gallring av trädskiktet, främst björk, en röjning av björnbärssnåren samt fortsatt bete. Skötseln bör anpassas till den rika förekomsten av fladdermusarter.

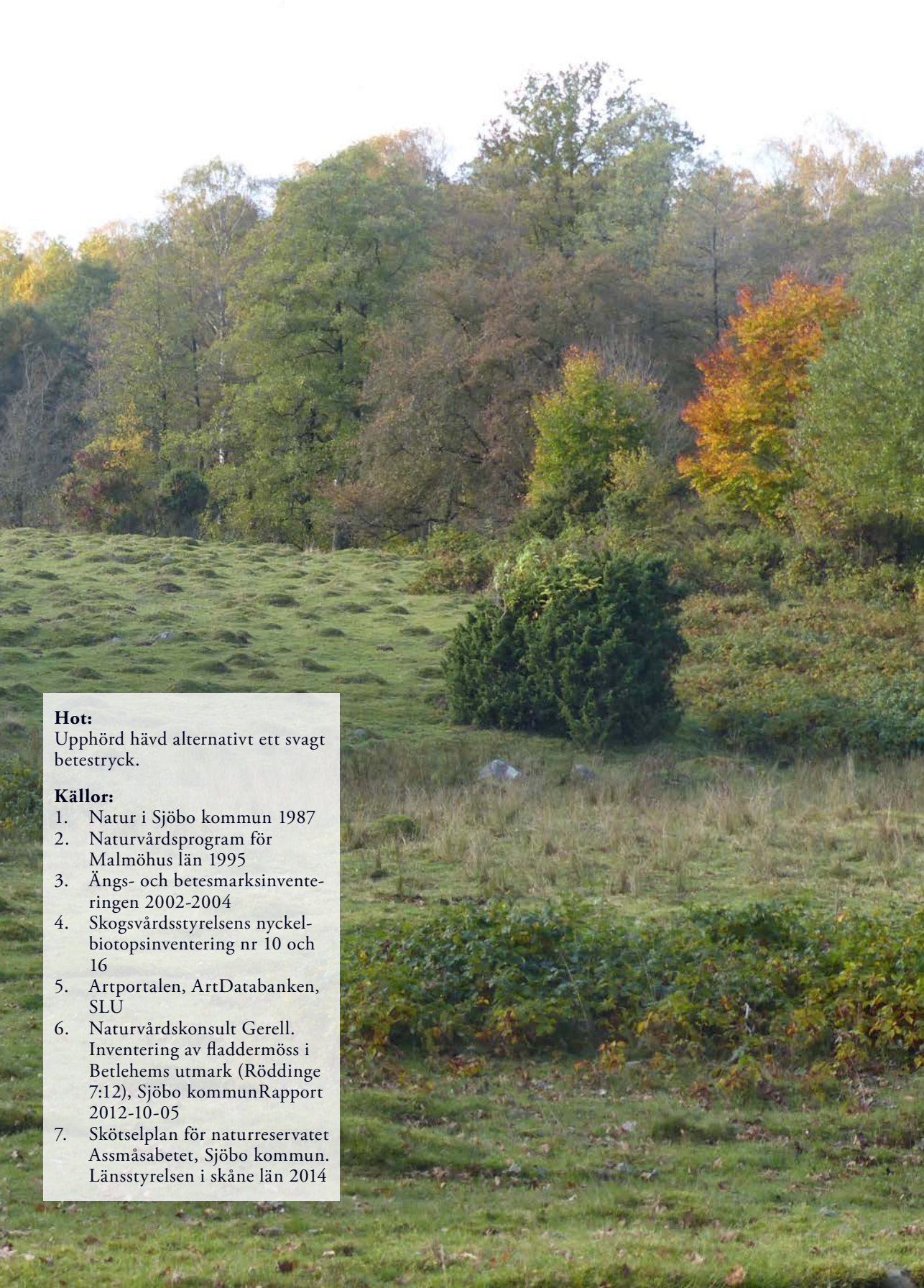

Hot:
Upphörd hävd alternativt ett svagt betestryck.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
3. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004
4. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 10 och 16
5. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
6. Naturvårdskonsult Gerell. Inventering av fladdermöss i Betlehems utmark (Röddinge 7:12), Sjöbo kommunRapport 2012-10-05
7. Skötselplan för naturreservatet Assmåsabetet, Sjöbo kommun. Länsstyrelsen i skåne län 2014

72

ELLESTADSSJÖN OCH DESS OMGIVNINGAR

Ellestadssjöns omgivningar utgörs till större delen av igenväxande hagmarker och betesmarker. I den nordvästra delen finns en omfattande alsumpskog i anslutning till sjöns utlopp. Längs sjöns västra strand finns här och var gamla ekar och bokar.

Area: Totalt 309 ha varav 164 ha inom Sjöbo kommun
Nuvarande skydd: Stora delar av området av riksintresse för naturvården. Natura 2000-område. Delvis strandskyddsområde.

Källor:

1. De sydostskånska sjöarna, en kunskapssammanställning 1987
2. De sydostskånska sjöarna, en kunskapssammanställning
3. Länsstyrelsen i Malmöhus län 1987
4. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet 1992
5. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg) Naturskyddsföreningen i skåne, Lund 2000
6. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
7. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004
8. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (se delomr.)
9. Länsstyrelsens WebbGIS

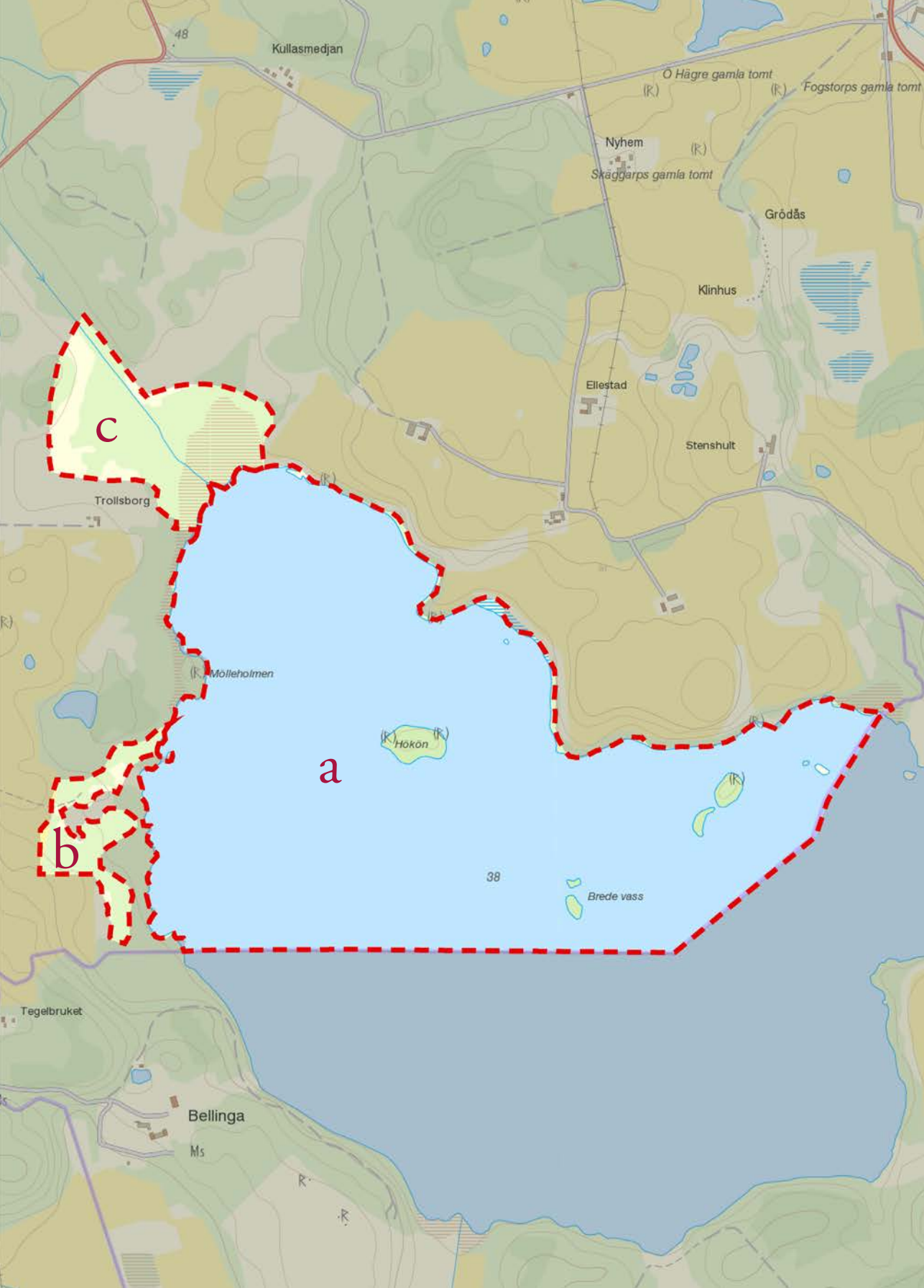
48
Kullasmedjan
Ö Hägre gamla tomt
Fogstorps gamla tomt
Nyhem
Skäggarps gamla tomt
Grödås
Klinhus
Ellestad
Stenshult
c
Trollsborg
Mölleholmen
Hökön
a
b
38
Brede vass
Tegelbruket
Bellinga
Ms

72a

ELLESTADSSJÖN

Sjön är mycket näringsrik och dess maximidjup är endast 5,5 m. Ellestadssjön reglerades redan 1891 med en vattensänkning på 0,5-1 meter. Stränderna är branta utom i nordväst. I sjön förekommer yrkesfiske och arter som förekommer är abborre, braxen, gädda, karp, lake, mört, ruda, sarv, benlöja, småspigg och ål. Strandvegetationen domineras av vass men här och var växer smalkaveldun i större bestånd. I sjön kan man också finna gul och vit näckros, vattenaloe samt kransalger.

Fågelfaunan är tämligen artrik och bland häckande fåglar kan nämnas brun kärrhök, skäggdopping och storskarv. Under vinterhalvåret rastar stora mängder änder och gäss. Bl.a. kan man här se flockar av salskrakar. Vidare är Ellestadssjön en potentiell häcknings-plats för havsörn.

Klass: 1
Kriterier: NLZ
Motiv: Landskapsbild, fauna
Area: Totalt 286 ha varav 141 ha inom Sjöbo kommun
Nuvarande skydd: Natura 2000-område (SE 0430136). Inom område av riksintresse för natur-vård och friluftsliv. Landskapsbild-skydd. Inom strandskyddsområde.

Rödlistade arter:
Fåglar: Havsörn *Haliaeetus albicilla**3 (NT), salskrake *Mergus albellus**3 (NT), gråtrut *Larus argentatus** (NT)
Fiskar: Ål *Anguilla anguilla* (CR)
* Övervintrande

Önskvärd skötsel:
–

Hot:
Ökad näringstillförsel med algblomning och accelerande igenväxning som följd.

Källor:
1. De sydostskånska sjöarna, en kunskapssammanställning 1987
2. Natura 2000 i Skåne. Delrapport 4. Länsstyrelsen i Skåne län. Medd. nr 2001:12. 2001
3. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
4. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
5. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
6. Länsstyrelsens WebbGIS

72b

BLANDLÖVSKOG ÖSTER OM BELLINGA GÅRD

Området utgörs av en igenväxt hagmark som successivt öppnar sig mot norr och övergår i en öppen, delvis fuktig, mark. I hagmarken växer vidkroniga ekar och bokar som minner om ett betydligt öppnare landskap. Buskskiktet utgörs här av enstaka hagtornsbuskar, olvon och hassel. Floran är lundartad. Här växer bl.a. skogsbingel, lundelm, långsvingel och stor häxört.

Däggdjursfaunan representeras bl.a. av kronhjort och vildsvin, som här har en tät stam. Vidare finns det kolonier av större brunfladdermus, vattenfladdermus och dvärgpipistrell.

Klass: 1
Kriterier: NBZ
Motiv: Flora, fauna
Area: 6 ha
Nuvarande skydd: Strandzonen berörs av Natura 2000-område (SE 04300136). Inom område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Landskapsbildsskydd. Inom strandskyddsområde. Nyckelbiotop.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU)
Lavar: Bokvårtlav P*yrenula nitida*[3] (NT), grå skärelav *Schismatomma decolorans*[3] (NT)

Önskvärd skötsel:
Frihuggning av de grova ekarna.

Hot:
Intensivt skogsbruk.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg). Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund 2000
3. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 39, 40, 41och 42
4. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
5. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
6. Länsstyrelsens WebbGIS

72c

ALKÄRR NORR OM TROLLSBORG

Den breda strandvegetationen innehåller olika successionsstadier, från öppna gungflyartade mader via vide- och björksnår till klibbalkärr med kraftiga socklar. Klibbalkärret har en mycket högväxt frodig starr- och örtvegetation. Högväxta arter som bunkestarr, jättestarr och brunstarr förekommer i stora delar tillsammans med gul svärdslilja och andra vanliga våtmarksarter som kärrsilja, spikblad, hampflockel, rosendunört, besksöta, vattenmärke, missne och kabbleka. Klibbalkärret är ett av de största i regionen.

Bland fåglarna kan nämnas mindre hackspett och vattenrall och bland groddjuren klockgroda[7].

Klass: 1
Kriterier: NBZ
Motiv: Naturtyp, flora, fauna
Area: 17 ha
Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Landskapsbildsskydd. Inom strandskyddsområde.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU)
Fåglar: Mindre hackspett *Dendrocopos minor* (NT)

Önskvärd skötsel:
Fri utveckling.

Hot:
Avverkning.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Våtmarksinventering i Malmöhus län 1994
3. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg) Naturskyddsföeningen i Skåne, Lund 2000
4. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
5. Riksintresse friluftsliv. Länsstyrelsen i Skåne län 2014
6. Länsstyrelsens WebbGIS
7. Artportalen, ArtDatabanken, SLU

73

BETESMARKER VID SYNTELEJE

Intill kommungränsen i sydöst ligger dessa betesmarker av varierande karaktär. I söder finns en flack mossmark med en artrik flora, delvis bevuxen med björk. Här växer bl.a. höstskallra, darrgräs, kärrsälting, strandklo, kärrsilja, spikblad, majviva, tätört och majnycklar. Inom samma område kan man även träffa på klockljung. Intill mossmarken finns en igenväxande hagmark med enar och björnbärssnår.

Mot norr blir landskapet kuperat och i svackorna finns ett flertal småvatten. Här har Naturskyddsföreningen i Färs restaurerat ett flertal dammar, i första hand för lövgroda. Även klockgrodor har spritt sig till området som en följd av utsättningar inom bl.a. Skoghuset inom Ystads kommun.

Det ovanligt vackra beteslandskapet med hässlen och snår av slån och björnbär inramas av stenmurar med gamla utmarksbokar och ekar.

Klass: 2
Kriterier: NZBKL
Motiv: Fauna, flora, odlingslandskap, landskapsupplevelse
Area: 47 ha
Nuvarande skydd: Delvis inom Natura 2000-område, Skogshusets enefälad (SE 0430116). Inom område av riksintresse för naturvården.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Majnycklar *Dactylorhiza majalis* (NT)
Fåglar: Rapphöna *Perdix perdix* (NT), nötkråka *Nucifraga caryocatactes* (NT)

Önskvärd skötsel:
Fortsatt bete.

Hot:
Upphörd hävd. Igenväxning av de små dammarna.

Källor:
1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Bevarandeprogram för natur- och kulturmiljövården i odlingslandskapet 1992
3. Våtmarksinventering i Malmöhus län 1993
4. Naturvårdsprogram för Malmöhus län 1995
5. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne län 2001
6. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004
7. Artportalen, ArtDatabanken, SLU

74

HAGMARKER VÄSTER OM BELLINGA SLOTT

Området är beläget väster om Bellinga slott och utgörs av en igenväxande hagmark med ett stort inslag av grova ekar och bokar. Skogen består främst av bok men med inslag av avenbok, ek och ask. Buskskiktet utgörs av uppslag av bok- och ask samt hassel och hagtorn. Floran är lundartad, bl.a med. lundslok, lundarv, långsvingel, hässlebrodd, svart trolldruva och skogsknipprot. De gamla träden är tillhåll för flera rödlistade svampar, lavar och skalbaggar. Bland icke rödlistade skalbaggar kan nämnas ekoxe. Mängden ihåligheter lockar även fladdermöss, bl.a. barbastell, mustaschfladdermus, trollpipistrell, dvärgpipistrell och brunlångöra. Området är viltrikt. Här reproducerar sig bl.a. kronhjort och vildsvin.

Klass: 1
Kriterier: NBZK
Motiv: Flora, fauna, odlingslandskap
Area: Totalt 41 ha varav 4,2 ha inom Sjöbo kommun
Nuvarande skydd: Delvis Natura 2000-område, Bellinga (SE 0430171). Inom område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Landskapsbildsskydd. Delvis biotopskyddsyta och nyckelbiotop.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Skogsalm *Ulmus glabra* (VU), ask *Fraxinus excelsior* (VU)
Svampar: Oxtungssvamp *Fistulina hepatica*[5,6] (NT), koralltick*a Grifola frondosa*[6] (NT), rödbandsriska *Lactarius rubrocinctus*[5] (NT)
Lavar: Stor sönderfallslav *Bactrospora dryina*[5] (EN), stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera*[6] (VU), rosa lundlav *Bacidia rosella*[5] (NT), skuggorangelav *Caloplaca lucifuga*[5] (NT), dvärgbägarlav *Cladonia parasitica*[5] (NT), grå skärelav *Schismatomma decolorans*[5,6] (NT)
Däggdjur: Barbastell *Barbastella barastellus*[7] (EN), kronhjort *Cervus elaphus elaphus* (NT)
Skalbaggar: Sexfläckig blombock *Anoplodera sexguttata*[5] (NT), barkrödrock *Ampedus cinnabarinus*[6] (NT), rödbrun blankbock *Obrium brunneum*[6] (NT), rödaxlad lundknäppare *Calambus bipustulatus*[6] (NT)

Önskvärd skötsel:
Naturvårdsinriktad lövskogsskötsel, innefattande bl.a. sparande av äldre lövträd. Frihuggning av äldre ekar. Utveckla en flerskiktad skog med bryn.

Hot:
Igenväxning.

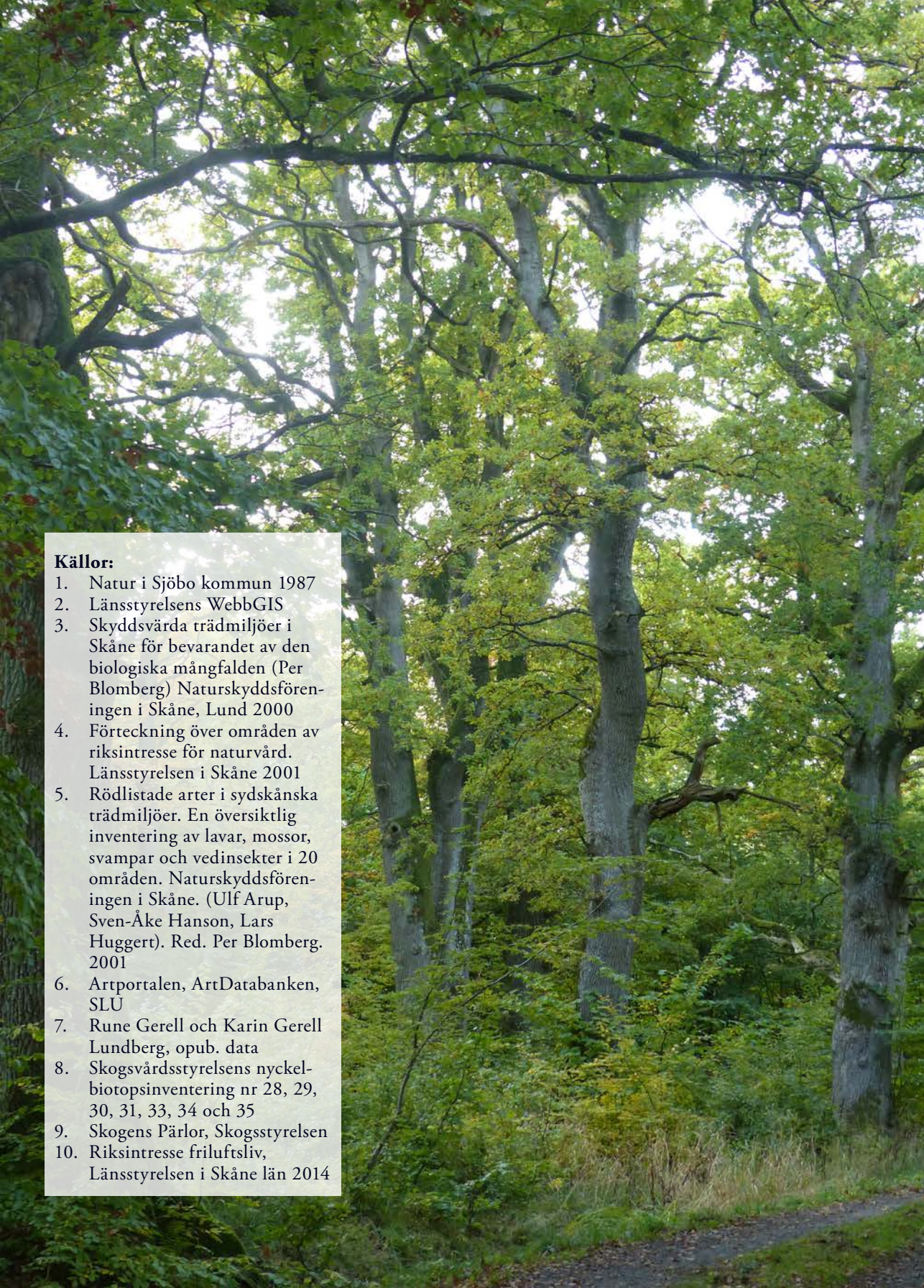

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Länsstyrelsens WebbGIS
3. Skyddsvärda trädmiljöer i Skåne för bevarandet av den biologiska mångfalden (Per Blomberg) Naturskyddsföreningen i Skåne, Lund 2000
4. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne 2001
5. Rödlistade arter i sydskånska trädmiljöer. En översiktlig inventering av lavar, mossor, svampar och vedinsekter i 20 områden. Naturskyddsföreningen i Skåne. (Ulf Arup, Sven-Åke Hanson, Lars Huggert). Red. Per Blomberg. 2001
6. Artportalen, ArtDatabanken, SLU
7. Rune Gerell och Karin Gerell Lundberg, opub. data
8. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 28, 29, 30, 31, 33, 34 och 35
9. Skogens Pärlor, Skogsstyrelsen
10. Riksintresse friluftsliv, Länsstyrelsen i Skåne län 2014

75

BÄCKDAL NORR OM UGGLESJÖ

Området utgörs av en bäckdal norr om Ugglesjö och söder om Lien. Den näringsrika marken har här gett upphov till en frodig vegetation kring bäcken, dominerad av strutbräken och vitskråp. Här växer också stor häxört, skogsskräppa, aklejruta, grönvit nattviol och den sällsynta kala knipproten. Här och var kan man träffa på grova ekar, bokar och högstubbar av ek.

En inventering av fladdemusfaunan resulterade i sex arter, bl.a. barbastell, brunlångöra, trollpipistrell och dvärgpipistrell.

Bland fåglarna kan nämnas spillkråka.

Klass: 1
Kriterier: NBZ
Motiv: Flora, fauna
Area: 18 ha
Nuvarande skydd: Inom område av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Delvis biotopskyddsområde.

Rödlistade arter:
Kärlväxter: Ask *Fraxinus excelsior* (VU), kal knipprot *Epipactis phyllanthes* (VU)
Däggdjur: Barbastell *Barbastella barbastellus*[5] (EN), kronhjort *Cervus elaphus elaphus* (NT)

Önskvärd skötsel:
Frihuggning av de gamla ekarna.

Hot:
Skogsdikning.

Källor:

1. Natur i Sjöbo kommun 1987
2. Förteckning över områden av riksintresse för naturvård. Länsstyrelsen i Skåne 2001
3. Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering nr 38
4. Riksintresse friluftsliv, Länsstyrelsen i Skåne län 2014
5. Rune Gerell och Karin Gerell Lundberg, opub. data

4

ORDLISTA

ORDLISTA

Allemansrätt
I grundlagen står skrivet att ”Alla ska ha tillgång till naturen enligt allemansrätten” men i praktiken styrs allemansrätten av miljöbalken eftersom allemansrätten inte är explicit beskriven i lagtext. Olika instanser såsom naturvårdsverket har även utformat riktlinjer för hur man bör bete sig i naturen.

Bernkonventionen
Konventionen gäller i Europa och norra Afrika och dess syfte är att skydda vilda djur och växter i deras naturliga miljö med hjälp av samarbete mellan olika stater.

Biologisk mångfald
I naturen förekommer ett myller av organismer. De hör till olika arter och varje individ bär med sig en unik kombination av gener. Olika arter har olika krav och lever därmed i olika livsmiljöer. Denna variation av gener, arter och livsmiljöer brukar kallas biologisk mångfald. Begreppet biodiversitet kan även användas med samma innebörd.

Ekosystem
Ett ekologiskt system innefattar allt levande och dess livsmiljö inom ett område. Be-nämningen skapades 1936 av Arthur G. Tansley.

Ekosystemtjänster
Ekosystemtjänster är de tjänster som ekosystemen förser oss med, dvs. den nytta män-niskor har direkt eller indirekt av ekosystemfunktioner

EU- förordning
En EG-förordning som har trätt i kraft gäller direkt och likadant i alla medlemsländer som en del av den nationella lagstiftningen. Man brukar säga att förordningen är direkt tillämp-lig.

EU-direktiv
Ett EU-direktiv har som mål att harmonisera medlemsländernas nationella lagstiftning på något område, exempelvis miljö. Direktivet föreskriver vilket resultat medlemsländer¬na ska uppnå men lämnar åt dessa att avgöra hur.

GIS
Geografiskt informationssystem. GIS är ett sätt att hantera och visualisera information från olika källor kopplat till kartor.

Grönstruktur
Begreppet används för att beskriva det nätverk av sammanhängande gröna områden som finns i städer och tätorter. Begreppet innefattar även trädgårdar, kolonilotter, parker och ”vild” natur. Begreppet har olika definitioner men nämndes först av Boverket år 1902.

Habitat
En arts livsmiljö.

Hållbar utveckling
Begrepp lanserat i Brundtlandrapporten 1987, och där definierat som ”en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighe¬ter att tillfredsställa sina behov”. Begreppet har fått omfattande spridning, och det råder bred enighet om att en hållbar utveckling bör vara det övergripande målet för samhälls-utvecklingen lokalt och globalt (detta slås fast i bl.a. handlingsprogrammet Agenda 21, vilket antogs vid Riokonferensen 1992).

Karaktärsområde
Ett område med en viss karaktär som är av värde, till exempel en specifik landskapstyp.

Konventionen om biologisk mångfald
Syftar till att främja bevarandet av biologisk mångfald samt rättvis fördelning av genetiska resurser. Konventionen undertecknades i Rio 1992 vid en FN-konferens om miljö och utveckling.

Kulturmiljölagen (kulturminneslagen)
Lagen innefattar grundläggande bestämmelser för att skydda delar av kulturarvet. Detta inkluderar till exempel skydd för värdefulla byggnader, fornlämningar, fornfynd, kyrkliga kulturminnen och kulturföremål.

Kulturmiljövård
Kulturmiljövård innebär att bevara och utveckla lämningar, landskap och immateriella värden som skapats av människor.

Kulturreservat
Ett kulturreservat syftar till att bevara och skydda värdefulla kulturpräglade landskap. Det infördes 1999 tillsammans med miljöbalken och omfattar byggnader, kunskaper och traditioner som är kopplade till det skyddade området.

Landskapskonventionen
Konventionen syftar till att erkänna och belysa betydelsen av det omgivande landskapet i Europa och omfattar de länder som ingår i Europarådet.

LONA
Den lokala naturvårdssatsningen (LONA) ska stimulera kommunernas och ideella föreningars långsiktiga naturvårdsengagemang. LONA-projekt finns idag i alla Sveriges kommuner.

Miljöbalken (MB)
Miljöbalken trädde i kraft den 1 januari 1999 och är en samordnad, breddad och skärpt miljölagstiftning för en hållbar utveckling. Den smälter samman regler från sexton tidi¬gare miljölagar och består idag av sju avdelningar, som innehåller 33 kapitel och ungefär 500 paragrafer. Syftet med miljöbalken är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer kan leva i en hälsosam och god miljö

Miljökvalitetsnormer
Miljökvalitetsnormer är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999. De beskrivs närmare i miljöbalkens 5:e kapitel. Miljökvalitetsnormerna infördes för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor som till exempel trafik och jordbruk. I dag finns det miljökvalitetsnormer för luft, kvaliteten på vattenmilmjön, fisk och musselvatten och buller. En miljökvalitetsnorm kan anges som en halt eller ett värde men kan även beskrivas i ord.

Nationalpark
Nationalpark är det starkaste skyddet ett område kan ges och syftar till att bevara natursköna områden och göra dem tillgängliga för allmänheten. När naturvårdsverket tillsammans med länsstyrelser och andra aktörer förberett ärendet beslutar regering och riksdag om området skall vara en nationalpark. Nationalparkens mark tillhör staten.

Nationella miljömål
Sverige har 16 miljökvalitetsmål varav 15 gäller Skåne, 1 generationsmål som anger den förändringsriktning som måste ske för att miljökvalitetsmålen ska uppnås och 24 etappmål som är konkreta delmål i förändringsprocessen. De femton första miljömålen fastställdes av riksdagen år 1999 och uppdaterades senare med ett 16e miljömål 2005.

Natura2000
Natura2000 är ett nätverk av naturskyddsområden inom EU som inrättats enligt habitat-direktivet från 1992. Syftet med nätverket är att långsiktigt säkerställa Europas mest vär-defulla och hotade arter och livsmiljöer.

Naturminne
Ett naturminne är skyddat på liknande sätt som en nationalpark men innefattar bara ett objekt eller ett mindre område. Exempel på naturminnen är gamla träd eller objekt som är värdefulla ur naturvårdssynpunkt såsom mindre markområden med ovanliga växter.

Naturreservat
Naturreservat är ett område som skyddas med stöd av miljöbalken i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftsliv. Länsstyrelserna och kommunerna bildar naturreservat med stöd av miljöbalken.

Naturvård
Naturvårdens uppgift handlar både om att skydda och förvalta värdefulla områden och arter och att möta människors behov av att nyttja naturen och allt som naturen ger.

Naturvårdsverket
Naturvårdsverket arbetar på uppdrag av den svenska regeringen och är en statlig myndighet som arbetar med miljöfrågor genom att fördela statliga anslag till aktörer som arbetar med naturskydd och naturskötsel. Anslag kan även fördelas till friluftsorganisationer och lokala miljöinvesteringar.

Naturvärden
För att kunna skapa strategier för att bevara och utveckla de naturliga tillgångar vi har, definieras olika naturvärden såsom biologiska värden, geologiska värden, kulturmiljövärden. Detta möjliggör uppföljning av strategier och mål med hjälp av naturvärdesinventeringar.

Naturvärdesinventering
Naturvärdesinventering görs huvudsakligen för att identifiera biodiversitet i ett visst område. Underlaget kan sedan användas för att bedöma hur miljön påverkats av exploatering eller strategiska åtgärder.

Plan och bygglagen (PBL)
PBL reglerar planläggning av mark, vatten och byggande och innehåller paragrafer som rör grönstruktur och naturvårdsarbete.

Ramsarkonventionen
Konventionen verkar internationellt och ämnar att skydda våtmarksområden såsom myrar, sumpskogar, strandmiljöer och våta gräsmarker men även vattendrag och sjöar. Konventionen trädde i kraft 1975 och är fristående från FN-systemet men samarbetar med flera internationella organ.

Riksintresse
Ett riksintresse är ett nationellt betydelsefullt område som behandlar nationellt viktiga värden och kvalitéer. Riksintressen redovisas och behandlas i den kommunala översiktsplanen.

Rödlistade arter
Arter som är utrotningshotade kan rödlistas för att indikera att negativa förändringar i faktiskt antal eller utbredning inom ett visst område skett. Rödlistor är ett verktyg för att påvisa att åtgärder kan vara lämpligt och uppdateras regelbundet.

Skyddsområde
Ett skyddsområde är ett område som skyddas av ett specifikt skyddsombud. Det finns olika typer av skyddsområden men inom grönstruktur och naturvård är till exempel biotopskyddsområden, och vattenskyddsområden av stor vikt.

Täktverksamhet
Täktverksamhet innebär att naturtillgångar såsom berg, grus och morän utvinns och förädlas från sina naturliga tillstånd. Verksamheten påverkar naturmiljön på en begränsad yta och kan resultera i rubbningar av ekosystem och naturvärden i området.

Världsarvskonventionen
Konventionen togs fram av FNs organisation för utbildning, forskning och kultur (UNESCO) 1975 och ämnar bevara naturvärden och kulturarv globalt. I Sverige finns 14 världsarv.

I Skåne, och i Sjöbo kommun, finns en artrikedom av djur, växter och svampar som saknar motsvarighet på annat håll i Sverige. Det varierade landskapet med lövskogsklädda åsar, betesmarker, sjöar och vattendrag är en av kommunens största och viktigaste resurser; ekonomiskt, socialt och ekologiskt. Sjöbo kommuns grönstruktur och naturvårdsprogram beskriver strategiska mål och satsningar för att bevara och utveckla naturmiljö- och grönstrukturvärden i Sjöbo kommun.

Programmet består av två delar. I del I, *Programdelen*, beskrivs övergripande mål för Sjöbo kommun, relevant lagstiftning, kommunens förutsättningar följt av satsningar för att uppnå målen. I del II, *Områdesbeskrivningar,* (denna del) beskrivs de områden som bedöms särskilt värdefulla i Sjöbo kommun. Här redovisas var i kommunen områdena finns, på vilket sätt de är värdefulla samt beskriver de åtgärder som behövs för att bevara, eventuellt förstärka eller utveckla dessa värden.

Målet för grönstruktur- och naturvårdsprogram för Sjöbo kommun har varit att beskriva och ge riktlinjer för hur natur- och grönstrukturförhållande ska bevaras, nyttjas och utvecklas på ett hållbart sätt. Programmet utgår från perspektiv av hållbar utveckling, barn, tillgänglighet, geologi, kulturhistoria, pedagogik och vetenskap.

SJÖBO
KOMMUN

LOkala
NAturvårds
satsningen